

Torslandavikens fåglar 2010

Stig Fredriksson

Fiskgjusen fiskar ofta vid Viken (53 dagar 2009, 64 dagar 2010). Den 2/9 cirklade 4 ex högre och högre och gav sig sedan av medan en femte gjuse fiskade i Hästholmskanalen. Glesbandade större täckare visar på en 1K fågel, terminalband på stjärten visar att detta är en äldre fågel = 2K fiskgjuse.

FÅGLAR I TORSLANDAVIKEN 2010

I många år har Torslandaviken varit Göteborgsskådarnas viktigaste fågelokal. Genom att många svalor (rapporterar på Artportalen Svalan) är det möjligt att ställa samman och skapa en bild. Att läggas in i mobilen för att ge bakgrund till egna observationer.

Jag har jämfört vem som flest arter 2010 och jämfört med 2009. Det är en viss omsättning på listan; av de 10 som sett flest var 6 nya för året i denna grupp. De flesta arter har svalats färre antal dagar, vilket kan bero på att antalet rapporter av obekant orsak minskat från 11 841 till 9 445. Minskning i absoluta tal är stor för tornfalk och knölsvan, medan antal rapporter om skäggdopping och häger ökat.

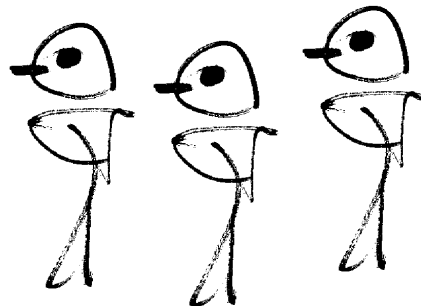
Mars och juni var månader med flest rapporter 2009. Detta år topade april och maj, januari var också välbesökt, tacka för det när både rördrom, kungsfiskare och vattenrall kunde ses på en gång.

Torslandaviken har på Svalan minst 32 dellokaler och de flesta svalare meddelar var fågel setts mer exakt. Det finns olika goda skäl till detta, som att landskapsgränsen skär rakt genom området. Det blir en del oklarheter för en sådan här sammanställning när Torslandaviken sätts som en enda lokal. Det är önskvärt när det gäller sjungande och bovarnande fåglar liksom mer ovanliga arter.

Rapportörer tackas varmt, utan dem ingen rapport. De svarar själva för sina observationers riktighet. Mängden fakta och min iver att få ut rapporten kan ha gjort att fel insmugit sig i texterna; jag hoppas att så inte är fallet men påpekanden om detta tar jag givetvis tacksamt emot. Kompletteringar är välkomna, muntligt, på lösa lappar, via e-post och på Svalan <http://www.artportalen.se/birds/default.asp> utan vilken denna rapport inte varit lika rikhaltig. Därför tackas också Svalan-folket på Artportalen varmt. Rapportera mera!

Belåtna hälsningar
Stig Fredriksson
Majorna 29/10 2011

www.naturstig.se
naturstig@comhem.se

FÅGELSKÅDARE SOM GJORDE RAPPORTEN TORSLANDA VIKEN 2010 MÖJLIG

Många är de som besöker *Viken* och svarar vilket möjliggör denna sammanställning. Nedan förtecknas 138 svalare vars uppgifter utnyttjats för denna sammanställning. Samtliga observationer från alla 221 svalare ingår i dygnsstatistiken.

AC	Anders Carlberg	HL	Hampus Lybeck	MR	Mats Raneström
AH	Andreas Hagström	HP	Hans Petersson	MRA	Magnus Rahm
AJ	Anders Johansson	HT	Håkan Thorstensson	MT	Mathias Theander
AND	Andreas Nyström	HZ	Hans Zachrisson	MU	Magnus Unger
ANY	Anders Nyberg	IB	Ingegerd Bratt	MÅ	Magnus Åström
AO	Anders Olsson	IN	Ingegerd Nyberg	NA	Niklas Aronsson
AP	Andreas Prevodnik	IS	Ingvor Svensson	NAB	Nils Abrahamsson
AW	Annika Wetterberg	JE	Johan Ennerfelt	NF	Niklas Forsgard
BA	Bengt Adamsson	JHA	Jeanette Hagström	OA	Ove Andersson
BB	Bo Brinkhoff	JHE	Jan Hellström	OB	Ola Bäckman
BBJ	Barbro Björkman	JJ	Jan Johansson	OH	Owe Hougström
BD	Björn Dellming	JJO	Joakim Johansson	OW	Ola Wennberg
BG	Björn Granberg	JK	Jan Krantz	PB	Per Björkman
BH	Bengt Hulander	JL	Jessica Lind	PBO	Per Boström
BJ	Björn Johansson	JM	Jan Mogol	PEH	Per-Erik Hagström
BK	Birger Kaiser	JMA	Jonas Magnusson	PEK	Peder Kinberg
BL	Björn Larsson	JN	Jan-Åke Noresson	PH	Peter Hamren
BO	Bert Olsson	JO	Jan Ohlin	PHV	Peter Hvass
BOO	Bosse Olsson	JOH	Jon Håkansson	PJ	Per Arne Johansson
BS	Bengt Sjöman	JS	Johan Svedholm	PK	Peter Keil
BSJ	Björn Sjöstrand	JSJ	Jonas Sjögren	PL	Per Lundgren
BSV	Britta Svensson	JT	Jan-Erik Thore	PN	Peter Nilsson
BÅS	Bengt Åke Svensson	KM	Kerstin Martinsson	PNO	Per Norberg
CF	Christer Fält	KN	Kristoffer Nilsson	PS	Peter Strandvik
CG	Camilla Grahn	KOJ	Karl-Olof Johansson	PW	Per Wohlin
CGA	Claes Göran Ahlgren	KS	Karin Sjöstrand	RA	Reino Andersson
CJ	Carl Jyker	KST	Kåre Ström	REN	Robert Ennerfelt
CJO	Christer Johansson	LA	Leif Andersson	RG	Rolf G Gustavsson
CW	Caj Wessand	LB	Lennart Bogren	RH	Rune Hixén
DB	Douglas Bratt	LD	Lena Dahlkvist	SF	Stig Fredriksson
DG	Daniel Gustafsson	LE	Lena Essedahl	SK	Silke Klick
DK	Dennis Kraft	LEN	Lotta Enbarr	SL	Staffan Larsson
DL	Dan Lundberg	LH	Lennart Hermansson	SM	Sune Magnusson
DN	Disa Nyberg	LN	Lars Erik Norbäck	SOM	Sven-Olof Martinsson
DS	Dick Strecker	LR	Lars Eric Rahm	SS	Stefan Svanberg
EF	Evamaria Ferm	MAR	Mats Raneström	TB	Thomas Bernhardsson
EI	Elisabeth Ingemarsson	MD	Mikael Danielsson	TJ	Tommy Järås
EO	Elvor Ohlin	MF	Mikael Forsman	TK	Thomas Karlsson
EW	Elon Wismén	MIN	Mikus Norman	TN	Tony Norman
FÅ	Fredrik Åstrand	MJ	Morgan Johansson	TW	Tina Widén
GA	Gunilla Alvegren	MK	Marinko Karabatic	UL	Ulf Lindell
GG	Göran Gustavsson	ML	Magnus Lundström	UU	Uno Unger
GH	Göran Hultgren	MLA	Markus Lagerqvist	VA	Victor Bergh Alvergren
GK	Göran Karlsson	MM	Mikael Molin	VB	Viktor Börjesson
HB	Hans Börjesson	MN	Michael Norman	ÖJ	Örjan Jitelius
HH	Hans-Erik Hermansson	MO	Martin Oomen		
HHA	Håkan Hallberg	MP	Magnus Persson		

Ortnamnkarta över Torslandaviken

Med alla 33 dellokaler i Svalan angivna. Använd gärna dessa istället för det mer obestämda ordet Torslandaviken. Eftersom Torslandaviken befinner sig i landskapen Västergötland och Bohuslän har gränsen markerats med en röd linje för de dellokaler där det kan vara av vikt att hålla reda på landskapet med tanke på rådande landskapslistor. Hållplatser visas, vasttrafik.se ger mer detaljer. Buss till Gamla flygplatsen måste beställas en timme innan. Vanliga obsplatser: 1-5. Möjliga p-platser visas. Reservation för bommarnas öppethållandetider, de kan ändras.

STATISTIK 2010

SVALADE DAGAR/ART 2010 (JÄMFÖRT MED 2009)

Gråhäger	153 (+23)
Skäggdopping	140 (+22)
Gräsand	115 (-1)
Vigg	111 (-33)
Knipa	111 (-17)
Tornfalk	103 (-62)
Sävspurv	103 (-19)
Sånglärka	96 (-3)
Kricka	95 (-16)
Kråka	85 (-10)
Knölsvan	79 (-64)
Storskarv	79 (-31)
Stare	77 (-22)
Gulärta	76 (-15)
Kanadagås	75 (-24)

ANTAL RAPPORTER 2010

Magnus Persson	MP	1212
Dennis Kraft	DK	1163
Bo Brinkhoff	BB	856
Uno Unger	UU	687
Jan Mogol	JM	538
Johan Svedholm	JS	426
Thomas Karlsson	TK	368
Elon Wismén	EW	345
Hans Börjesson	HB	309
Stefan Svanberg	SS	272

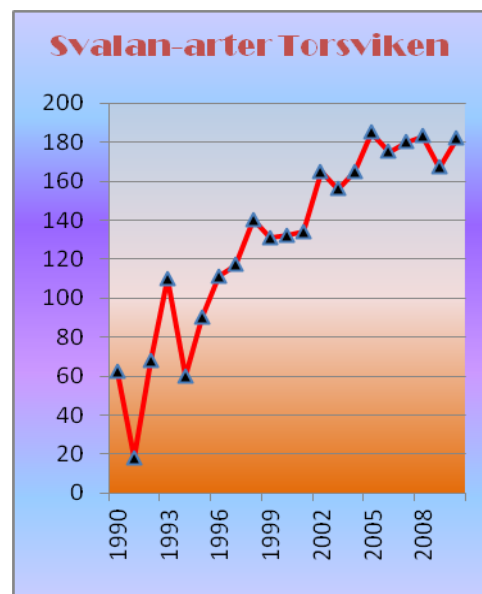
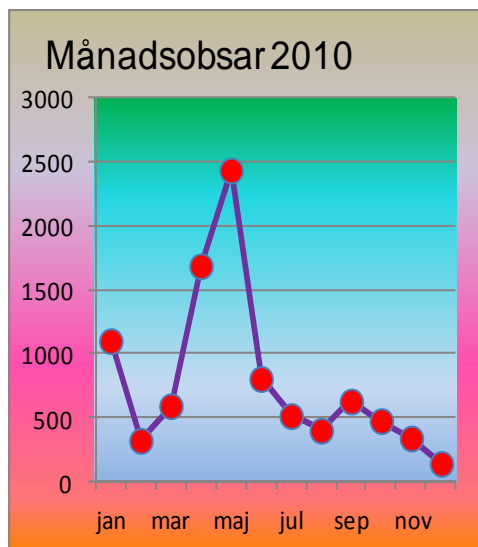
LOKALLIGAN 2010 (JFR 2009)

Magnus Persson	162	+0
Ola Wennberg	122	+7
Bo Brinkhoff	120	+2
Mathias Theander	103	NY
Stig Fredriksson	103	NY
Uno Unger	100	+0
Per Björkman	99	NY
Jan-Åke Noresson	94	NY
Ingvor Svensson	88	NY
Elon Wismén	86	NY

RAPPORTER FRÅN

OLIKA DELLOKALER 2010

Torslandaviken (21%)	1974
Karholmsdammen (Boh)	1023
Södskärsdammen	975
Vadskärsudden	654
Vadarstranden	625
Syrhåladammen	477
Karholmsdammen (Vg)	427
Mudderdammen (Vg)	374
Gamla flygfältet	339
Karholmen	283
Risholmsviken	279
Mudderdammen Boh	266
Syrhålakanalen	245
Fiatholmen	207

Ringmärkning i Torsviken 2010

Dan Lundberg

2010: summa 37 arter och 530 individer varav 24 pull (ej flygfärdiga ungar)

2009: summa 21 arter och 196 individer

Fler nät 2010 och fasta nätstolpar, det gick fortare att sätta upp näten.

Ringmärkning

Mindre strandpipare	2 pull
Större strandpipare	3 pull
Ringduva	4 pull
Backsvala	50
Trädpiplärka	2
Ängspiplärka	1
Gulärta	5 pull
Gulärta	1
Sädesärta	2
Gärdsmyg	3
Järnsparv	29
Rödhake	22
Näktergal	9
Rödstjärt	1
Buskskvätta	1
Stenskvätta	1
Koltrast	19
Taltrast	6
Sävsångare	4
Kärrsångare	1
Rörsångare	24
Ärtsångare	6
Törnsångare	85
Trädgårdssångare	12
Svarthätta	29
Gransångare	8
Lövsångare	12
Svartvit flugsnappare	1
Blåmes	39
Talgoxe	22
Stare	4
Pilfink	4
Grönfink	30
Steglits	10
Grönsiska	5
Hämpling	15 pull
Hämpling	34 ad
Gråsiska	5
Gulsparr	2
Sävsparr	17

Egna kontroller

Törnsångare märkt 20090719
Kontroll 20100512, 20100615

Blåmes märkt 20091206
Kontroll 20100519

Talgoxe märkt 20091108
Kontroll 20100915

Rörsångare märkt 20090723
Kontroll 20100530

Kontroller av fåglar andra märkt
Trädgårdssångare kontroll 20100530
Märkt Belgien

Törnsångare kontroll 20100616 Märkt
Belgien. Häckade vid svalhögen

Stjärtmes vid Södskärsdammen

Knölsvan (79)

1/1-12/12

5-3-11 / 18-20-13 / 10-5-10 / 11-8-1

Isläggning i Karholmsdammen hindrade tillträde för knölsvanarna, de låg istället utanför Risholmen och Hjärtholmen. Mindre antal, 3/2 var de 6 ad + 1 juv, låg längs östra stranden (UU). Den 17/3 12 ad + 1 2K (UU). 21/3 låg 1 par + 4 par låg i två små vakar N resp. NV om Rågskär i Karholmsdammen. 1 ex låg på isen på norra sidan av Rågskär (UU). I Södskärsdammen låg denna dag ett par i den lilla vaken längst i N, och kopulation kunde ses i Risholmsviken, sundet till Hästholmskanalen. (UU).

När det blev fritt vatten sågs 2/4 83 knölsvanar i Torsviken, varav 50 i Karholmsbassängen (KS). Den 22/4 räknades 148 Karholmsdammen. Utsiktspunkt, Stora trädet, Gamla flygfältet (MP). 8/5 var de 166 ex (OB, AND), och 26/5 182 ex i Karholmsdammen (MO). 3/6 268 ex i Karholmsdammen (PB), 20/6 var de 333 ex i Karholmsdammen (MO).

Häckningarna är lite svåra att hålla reda på i Viken. Den 2/5 meddelas att ca 100 ex finns i K-dammen varav ca 10 ruvande på Rågskär (UU). Svan på bo i Södskärsdammens norra del sågs 19/5 (SF, BA, HH). Samma dag byggde ett par bo vid Hästholmskanalen norr om gångbron över till kontaijnarna (SF, BA, HH).

Första ungarna sågs 6/6, 2 pulli i Karholmsdammen/Vg (MP). Sedan blev det svårare, Viken är stor och svanarna kan gömma sig i vassen.

Den 11/6 fanns kull med 4 pulli vid Vadarstranden, 4 p i Norra viken, 3 p 100m S Vadsjär (MP). Kulle i lagunen med 6p (JM). Den 21/6 gjordes en inventering som gav 14 kullar med totalt 46 p (BB). Att hålla reda på de enskilda kullarna är svårt pga antalet och storleken på lokalen, ej möjligt annat än i undantagsfall. 25/6 24 pull i 7 kullar Rågskär-Vadsjär. Bo i Södskärsdammen tycks ha misslyckats 27/6 (SOM, KM).

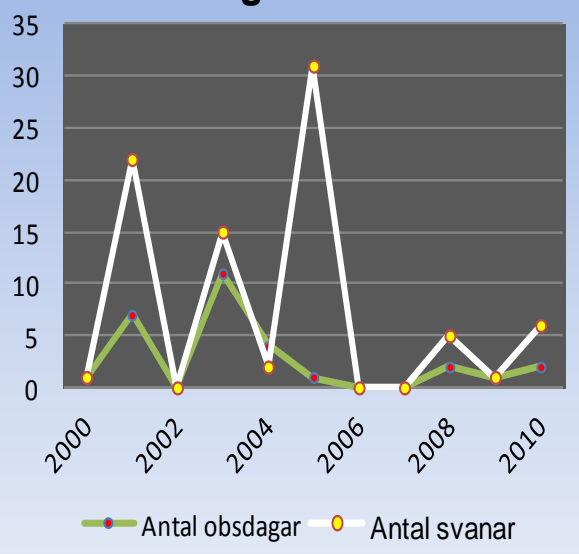
20/6 Brinkhoff 14 kullar, 25 ungar = 3.3/kull

25/6 Fredriksson 9 kullar, 30 ungar = 3.3 ungar

5/7 Fredriksson 8 kullar, 28 pulli = 3.5 ungar/kull

14/7 Fredriksson 13 kullar 29 pulli = 2.2 ungar/kull

Mindre sångsvan Torsviken

Den 5/7 räknades kullar i Karholmsdammen, 8 kullar med 11 ad och 28 pulli (SF). Under sommaren ökade antalet knölsvanar i Karholmsdammen, 11/7 räknades 425 ex från stranden nära backsvalor, samtliga ad (SF). Förnyad räkning 21/7 gav 478 ad, räknat från Vadsjärsudden (SF). 27/7 var de 572 ad (BK). Antal minskade sedan snabbt, 6/8 fanns här 470 ex (LR) och 3/9 räknades 156 ex (SF). Den 9/9 fanns här 30 ex (OA) vilket är den högsta antalet för resten av hösten.

I Karholmsdammen fanns 5 1K-fåglar 7-9/10 (MP), den 24/10 fanns 4 1K i Karholmsdammen (LR, MR) och en 1K i Syrhåladammen (MP). Troligen fanns denna kull kvar, ehuru utspridd och rapporterad utan ålders angivande. Den 21/11 dyker nämligen 5 1K upp igen i Karholmsdammen (MP). Viken frös sedan och vid årets sista observation när 6 adulta sågs 12/12 var det i Risholmsviken (UU).

Mindre sångsvan (1)

Den 1/4 sträckte 3 ex åt NO över Mudderdammen (JK, BO). Höstobservation 7/11, 6 adulta flög förbi på nära håll 10:25 (LN). I början på 2000-talet kunde arten rasta kortare tid med mindre flockar, men efter år 2005 är den endast sedd 1-2 dagar/år och i små antal, vissa år (2006-07) inte alls.

Sångsvan (70)

1/1-16/5; 4/11-19/12

17-13-18 / 7-1-0 / 0-0-0 / 0-11-3

Syrhåladammen och Syrhålaakanalen härbärgerade 1-2 sångsvanar under högvintern när resten av Viken var frusen. Adulta fåglar men 27/2 fanns 2 2K-fåglar i Syrhåladammen, dagen därpå 3 ex. (TK, BB, OW). Antalet ökade långsamt, 8 ex 19/3 (LD). Fortfarande is i Karholmsdammen, 21/3 låg 1 par med 2 juv och vilade sig på isen O om Rågskär (UU).

Några av svanarna i Viken for illa. Den 5/1 rapporteras en ad sångsvan i Syrhåladammen vara väldigt smutsig (MP). Visar sig vara kraftigt oljeskadad, omhändertogs för vård 15/1 (TJ). Den 26/1 rapporteras ytterligare en svan i Syrhåladammen en smutsig svan (DK), 12/2 väldigt smutsig nu, putsar sig i födosök. Petroleumspill? (MP) 28/2 Väldigt smutsig. Hur länge klarar den sig?? (MP). Den döde svan som hittades 13/3 och låg död i bäckutflödet i norra delen av dammen (MP, UU) kan vara densamme. .

Vårsträcket begynte, 38 ex åt NO 20/3 (OW) följdes av 29 ex åt NO 26/3 (SS). Den 28/3 kom 13 sträckande N över Syrhåladammen (JS). Stora Svandagen kom 1/4 med 11+17+19+14 åt NO sträckande sångsvanar under fm (JK, BO). Denna dag rapporteras 1126 ex sträckande över Göteborgstrakten på 15 lokaler. Men alla hade inte så bråttom och i norr var det fortfarande vinter. Den 13/4 rastade 2 ad +. 5 juv, låg vid Sälebådarna (UU). En 2K fågel kvar och sågs 16/5 (IS).

Höstens första sångsvanar passerade Södskärsdammen åt SV 4/11, 8 ex (HH), sedan följde ytterligare flockar den 6/11 8+2 ex (JE, RE) samt 4 ex sträckte mot S 15:40 och 2 ex likaså mot S 15:53. Inga svanar av någon art sågs i de olika dammarna. Tydligt är undervattensvegetationen av olika natearter helt utgången. (UU). 10/11 passerade 9 ex (BK) och 11/11 9+6 ex (MO).

Ett fåtal sångsvanar fanns i dammarna, 3 ad + 2 1k, låg och sov i Södskärsdammen 11/11 (MO) och var kvar 19/11 (PB). Den 27/11 observerades totalt 9 ad + 2 1k i Torsviken (MP). Den 6/12 fanns 2 adulta och 4 1K i Syrhålaakanalen (MP), 11/12 hittades en död 1K-fågel, dessutom fanns 2

adulta och 2 1K i Syrhåladammen (MT, EF, BS, SK), troligen familjen som tidigare setts. 3 adulta fåglar sågs slutligen söder om Mudderdammen 19/12 (MT).

Sädgås (3)

Nordsträckande 5+30 ex sågs 20/3 (OW, PH) och 2 ex 21/3 (BB). Noterad vid 7 tillfällen tidigare, i främst mars och september.

Bläsgås (1)

Den 18/5 flög 4 ex över, först tre ex mot NO sedan 1 ex mot NO (KST, RA). Tredje fyndet; det senaste var en 2K-fågel som fanns här sommaren 2006.

Grågås (60)

1/3-6/12

0-0-11 / 15-17-8 / 4-0-1 / 1-2-1

Nordsträckande grågäss passerade med 4 ex 14/3 (MR, LR), 3 ex 15/3 (UU), 15 ex 17/3 samt 9 ex 26/3 (SS). Därefter under våren vanligen 2 ex, någon gång 4 ex. Den 17/5 flög 12 ex förbi Karholmsdammen Boh (BB, AH) och 27/5 sträckte 7+9+6+3 åt NV (MP).

De enstaka gässen fick viss förstärkning 4/6 då 7 ex låg utanför Vadarstranden (UU). Juni och juli sågs vid besök 1-2 gäss, den 24/7 sågs en flock med 16 ex (BB). Därefter en lucka utan gäss tills sydsträck 24/10 med 32 ex (LR, MR) och en flock med 65 ex i plog passerade på hög höjd (UU). Årets sista 2 ex flög 28/11 över Ardalsberget (DK) samt 1 ex i Risholmsviken utanför iskanten 6/12 (MO).

[Stripgås] (1)

Den 6/6 födosökte 1 ex med kanadagäss vid vadarstranden (MP). Det första fyndet i Göteborgstrakten av denna från fågelparker förrymda gås gjordes med 1 ex vid Torslandaviken 20/5 2002 (MO, SS), därefter har arten rapporterats hela sommaren 2003 samt i juni 2005. Den häckar numera med flera par i sjön Mjörn vid Alingsås och kan förväntas bli vanligare med tiden.

Vitkindad gås (14)

1/5-19/9

0-0-0 / 0-5-5 / 3-0-1 / 0-0-0

Först noterad 1/5 då 1 ex flög förbi Flög mot NV på ganska hög höjd (MR). Därefter sågs 2-4 ex vid Vadarstranden och vid Rågskär till 26/5, sedan fanns ett par kvar i Karholmsdammen sågs senast 23/6 (TK). 14 ex flög över 1/7 (BA) och en flock med 9 ex höll till vid Mudderdammen och Hjärtholmen 4-11/7 (MP, NA). Ett höstfynd avslutar serien: Torslandaviken 19/9 1 ex (OW).

Artens ökade förekomst i rapportområdet har inte riktigt speglats i Torsviken; den föredrar de mer utpräglade strandängarna på Galterö och Amundön. Ändå ses en ökad frekvens som kan väntas fortsätta.

Kanadagås (75)

1/1-6/11

8-1-11 / 11-15-11 / 6-2-7 / 2-1-0

Redan 1/1 drog 16 ex över åt NO (DK), under vintern får de flytta på sig ibland när vattnen fryser till. Samma dag lite senare sågs 40 ex åt S (MU), och ännu lite senare ca 45 ex rakt åt söder över Södskärsdammens västra kant (SF). Ytterligare småflockar i rörelse årets första dagar: 34 ex vid golfbanan 3/1 (PH, JH), 11 ex förbiflygande 4/1 (EW) och 7 ex åt söder 8/1 (UU). Fram till vårsträcket började i mars fanns bara några få gäss i dammarna, men golfbanan attraherade 16 gäss 12/3 (BB, AH) och Risholmsviken 32 gäss 14/3 (MR, LR, BOO).

Mellan 14/3-23/3 passerade 142 ex 6 dagar, under resten av våren sågs endast någon ytterligare flock på 18 ex 1/4 (JK, BO). Antal närvarande kanadagäss låg sedan på 2-6 ex utom 24/4 12 ex golfbanan (DG, BL) och i Karholmsdammen 1/5 (JJ, PW). Dagen efter sågs minst 2 par, ruvande fåglar dels på Rågskär, dels på litet skär SV om Rågskär (UU). Den 11/5 såg 1 unge där (MP) och 17/5 2 ad med 5 ungar (EW). Flera rapporter finns, men då de inte anger plats eller storlek på ungar går de inte att säga om detta var andra kullar.

Antalet kanadagäss ökade nu med 67 ex 1/6 (MP), 86 5/6 (MP), 115 ex ca siffra, låg samlade utanför backsvalekolonin 20/6 (MO) och 111 ex

27/6 (TK). Ungefär lika många 14/7 men inga ungar synliga (SF). Häckning begränsades tydligt till endast några få par. Från augusti betydligt mer fåtaliga, största antal 16 ex vid vadarstranden 3/9 (SF), dock en flock med 60 ex sträckande över Östra Renovadeponin 6/11 (JE, RE) vilket blev årets sista observation.

Gravand (70)

20/3-21/9

0-0-2 / 24-21-14 / 7-0-2 / 0-0-0

Den första gravanden sågs 20/3 i Torslandaviken (OW), inte alls tidigt: arten har setts vid Torsviken vid 27 tillfällen i februari och 142 gånger i mars. Första veckan som mest 6 ex men 10/4 16 ex (MP), 16/4 16 ex (MP), 25/4 45 ex (MP) och 3/5 55 ex (PB) - årets högsta antal här. Därefter minskade antalet igen, några ungpullar visade sig.

Första kull sågs 28/5 i Syrhåladammen med 8 pulli (MP), här fanns 6 ex 17/6 (BB). Den 2/6 sågs 2 kullar om 8 resp. 3 pull i Karholmsdammen (BB). Den 4/6 fanns två kullar med 8 respektive 2 pull i norra delen av Karholmsdammen (UU), troligen samma. Den 5/6 räknades i Karholmsdammen, utsiktspunkt stora trädet på gamla flygfältet 4 kullar om 10ex+6ex vid Rågskär, 8ex på västra sidan av Vadskärsudden och 8 ex vid dammluckorna mot Södskärsdammen. Den 14/7 fanns norr om Rågskär, 8 ungar, stora nästan som de gamle (SF). Den 21/7 fanns 4 större ensamma pulli och 3 mindre med 2 ad (SF). Tyder på en ganska kraftig minskning av antal ungar. Det ger 5 kullar i Karholmsdammen.

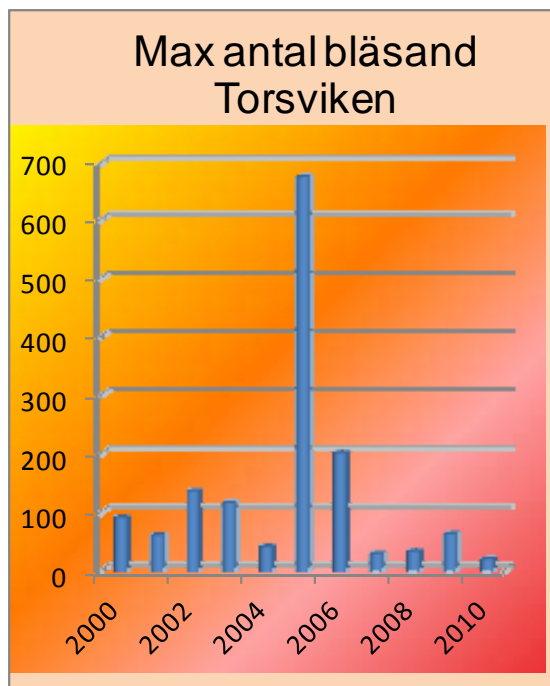
Södskärsdammen hade 5 pulli 6/6 (JL, NF), den 12/6 rapporteras 6 pull (UL), 20/6 9 pulli (MO) och 21/6 12 pulli (BB). Den 25/6 räknades 7 pull i samma damm (SF). Efter mitten av juli fanns endast en 1K-fågel kvar i Karholmsdammen, sågs sista gången 21/9 (MP).

Bläsand (36)

20/3-7/11

0-0-1 / 7-5-4 / 5-5-7 / 1-1-0

Först anländ 20/3, en hane vid Torslanda golfbana som födosökte med gräsänder (OW, JE). Sågs därefter vid upprepade tillfällen vid eller på Rågskär, 7/4 4 hanar och 3 honor (UU) men senare

vanligen ett par, någon gång par + 2 hanar 2/5 (UU). Den 6/5 rapporteras 2 hanar från Rågskär (UU, MR). Den 14/7 sågs 2 hanar i eklips vid Rågskär (SF, BL) liksom 12/8 (MP). Dessutom rapporterades ett par eller 2 hanar då och då utan angivande av exakt delokal, sannolikt sågs de vid Rågskär.

Med denna konstanta närvaro av troligen 2 par hela sommaren kan häckning misstänkas, men det enda osäkra tecknet på detta var 14/8 då 8 ex fanns i Karholmsdammen varav 2 1K (MP), de kan ha kommit någon annanstans ifrån. Dagen därpå 15/8 sågs 7 ex vid Vadarstranden.

Under hösten sågs ett fåtal bläsänder med undantag av 11/9 då 19 ex huserade vid Vadskärsudden. Detta är en blygsam skugga av förekomsten under första delen av decenniet, med kulmen på närmare 700 ex år 2/10 2005. Orsaken till detta har Kåre Ström avhandlat i skrifter och är antagligen samma som orsakat knölsvanars nedgång, de senare har dock i viss mån hämtat sig.

Snatterand (70)

3/4-17/10

0-0-0 / 15-27-18 / 5-2-3 / 1-0-0

Några dagar efter den första observationen 3/4 av ensam snatterand (OW, MP) sågs 6 ex i Karholmsdammen/Boh 7/4, 2 par + 2 hanar, låg NO om Rågskär (UU). Åtskilliga gånger senare under

våren sågs två par och ibland en ensam hane tillsammans med dem, i början vid Vadarstranden som 22/4 (PH), sågs senare under våren med början 26/4 (MR) med ett par vid Vadarstranden och ett par vid Rågskär. Den 1/5 sågs 3 par i Torslandaviken 6 ex (OW, AO). Den 4/5 sågs ett par para sig vid Vadskärsudden (MP).

Den 16/5 fanns 2 par + 2 hanar i Karholmsdammen/Boh, det bestämda intrycket nu är att det fanns par vid Rågskär och norr om Vadarstranden. Den 19/5 rapporteras två par, ett av parerna var uppe på Rörskär och inne i vegetationen och grejade, såg lite misstänkt ut (JS). Gott om rapporter månaden ut med som mest 7 ex 26/5 2 par + 3 hanar (MP).

Antal ökade ytterligare i juni, 9 ex sågs på aftonen den 6/6 (MP) och 12 ex 28/6 (HT). Med denna massiva förekomst kan man ju fundera på om inte häckning ägde rum.

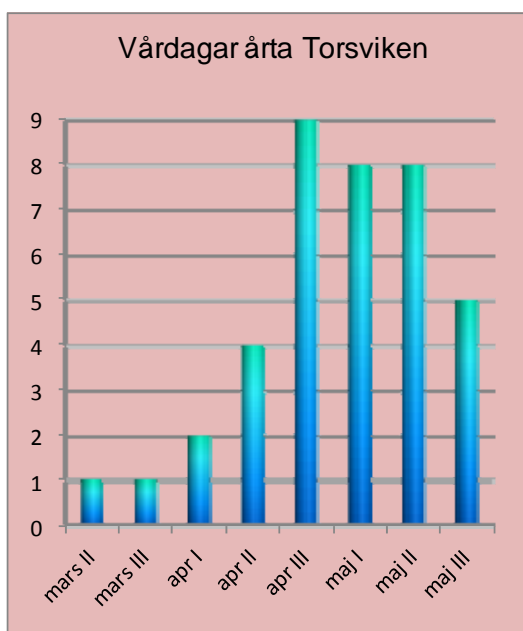
Den 7/7 sågs de första ungfågarna, ett par med 3 1K-fåglar, flygga ungfåglar. Från Tofta? Inga tidigare indikationer på häckning i år i Torslandaviken?? (PS). 2 1K-fåglar sågs i Syrhåldammen 7/7 (SF) och 4 1K fåglar i SO hörnet av Karholmsdammen 21/7 (SF). Mitt i sommaren 16/7 sågs också en flock på 13 ex, ofta uppe och flög (BA, SF). Ett fåtal observationer gjordes sedan efter sommaren, det senaste 17/10 med ett par (OW). *Sammanfattning:* häckning ser ut att ha ägt rum även om inte någon kull med små ungar sågs. Det finns dock en hel del vassar att gömma andungar i och julibesöken var inte så många.

Kricka (95)

17/3-6/12

0-0-4 / 21-11-11 / 17-8-10 / 8-2-3

Hane sågs 17/3 i Risholmsviken (PL), ökade sedan till 8 ex 29/3, 6 hanar och 2 honor (SF). Låg sedan på den nivån och ökade till 50 ex 26/4 exakt räknade, de flesta kring vadarstranden (MO), vårens högsta antal. Den 28-29/4 fanns 10 ex (BB, JS) sedan fanns ett par kvar hela sommaren, vid något tillfälle 2 par 5/5 (LR). Ibland var det 3 hanar och 1 hona 6/5 (UU). Den 2/5 sågs en hane mellan Rågskär och NO-delen av Karholmen, den hade en ljusgul märkning i form av en näbbsadel med svarta siffror och/eller bokstäver, som tyvärr ej kunde avläsas (UU). Samma hane återsågs 6/5 utanför Vadarstranden

tillsammans med 2 hanar och en hona (UU).

Den 9/6 rapporteras att två krickor hade föda åt ungar vid Vadarstranden (CG), lite egendomligt med tanke på att änder inte brukar mata sina ungar. Ett par med en upprörd hona sågs i Södskärsdammen 25/6 (SF) men sedan finns inga tecken på häckning och ungar sågs inte.

Höstförekomsten överträffade vårens; 12/8 sågs 62 ex i Karholmsdammen (MP). Antalet höll sig på lite högre nivå än sommaren, 21 ex 3/9 (SF). Därefter minskade antalet månad för månad, 5-10 ex. En vinterobservation gjordes med 4 ex (hane + 2-3 honor) på iskanten i liten vak i Syrhåladammen (SF, MT, MO).

Gräsand (115)

1/1-27/12

17-11-11 / 12-17-11 / 7-3-5 / 7-6-8 (115)

Vinterförekomsten inskränkte sig till ungefär tiotalet gräsänder, mestadels i jämna par som 1/1 då 4 par låg i Syrhåladammen (SF). Eftersom vissa dammar var frusna fanns änderna främst i Syrhåladammen och utanför Risholmen. Den 27/2 blev de flera, 37 ex i Syrhåladammen (TK). Vidare 10-20 ex under följande månader, dock 50 ex 7/4, de flesta låg i norra delen av Karholmsdammen (UU). Man kan misstänka att arten inte räknas exakt av de flesta besökare vilket ger en underskattning av antal.

Gräsand häckar i området, de första 7 dunungarna sågs 26/5 vid Vadarstranden (MP). I Syrhåladammen sågs 7 pulli 17/6 (BB) och 20/6 rapporteras cirka 20 pulli, 3 kullar, en i vardera Söd-

skärsdammen, Syrhåladammen samt en i innersta kilen av Karholmsdammen (MO). Den 25/6 sågs 5 pulli vid Rörskär, en av ungarna mörk med vit haklapp (SF). Sannolikt samma kull som sågs 11/7 med ungar likstora med honan, fortfarande 5 ex (SF). Den 14/7 sågs 3 veckogamla ungar söder om vadarstranden (SF) och dessutom 4 månads-gamla ungar (SF).

I Syrhålakanalerna sågs 6 pulli inne i vasskant, svårräknade. Möjligen 7 ex (SF). Den 21/7 sågs 4 pulli i södra kanten av Karholmsdammen, högst veckogamla, smög i vasskant, syntes inte så ofta (SF). Båda dessa kullar var svårupptäckta, gör andkullar ofta så är det lätt att förbise dem. Sammantaget bör detta betyda Vadarstranden och Karholmsdammen 2 kullar, en kull vardera vid Syrhåladammen, Syrhålakanalerna, Södskärsdammen och Karholmsdammen = minst 8 kullar men det är naturligtvis en underskattning.

Antalet ökade, 90 ex 3/8 (BB) och 230 ex 4/9 (BB) är de enda högre siffrorna men kan förklaras med att få observatörer försöker göra en total beräkning. Från oktober fanns 10-20 ex, till början av november i Karholmsdammen och sedan i Syrhåladammen och i Risholmsviken. 11 ex den 21/12 i Syrhåladammen (BB) och 5 ex i Syrhålakanalerna 27/12 (BD) avslutar året.

Stjärtand (9)

25/4-5/10

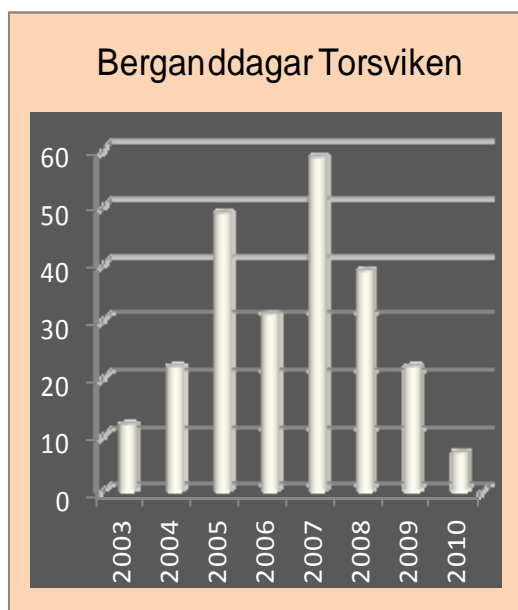
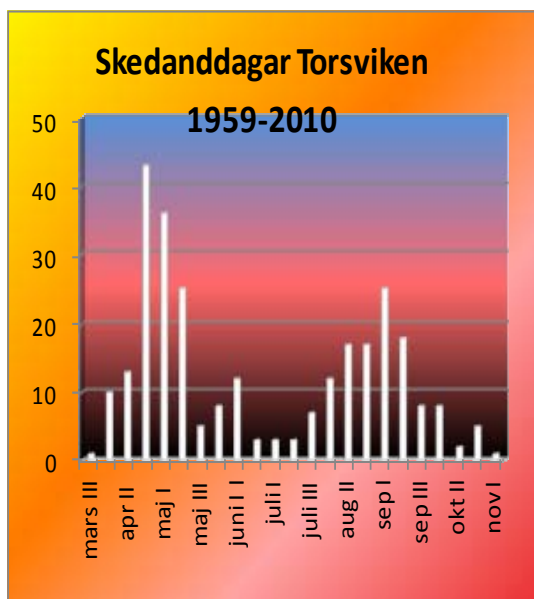
0-0-0 / 2-2-1 / 1-0-2 / 1-0-0

Den 25/4 fanns 2 par i Karholmsdammen/Boh (SS, MP, MF), dagen därpå var ett par kvar. Nästa sällskap som kom hit bestod av 2 hanar och en hona, den 15/5 (PH, OW, JN). Några tillfälliga sommarobservationer följdes av 5 ex den 11/9 vid Vadskärsudden (UL) med avslutande observation av 2 ex vid Mudderdammen 5/10, flög flera varv rund på muddret tillsammans med gräsand. En honffärgad och en i princip utfärgad hane. (MP).

Årta (2)

Observerad två gånger under våren, i båda fallen hane 30/4 i lagunen, sågs sedan lite överallt (MP m fl) samt 18/5 i Karholmsdammen/Vg (BA, HP).

Av 57 rapporter genom tiderna är 47% hanar och 26% par. De flesta obsdagar för årta i Torsviken stämmer med årets observationer; 66% av obsar har skett 20/4-20/5.

Skedand (17)

2/4-12/9

0-0-0 / 8-4-0 / 1-1-3 / 0-0-0

2 ex rastade i Södskärsdammen 2/4 (KST) vilket var premiär för arten här. Ett par sågs sedan i april tills 25/8 då 8 ex fanns här (SS, MP). Dagen därpå sågs ännu flera, 18 ex: 12 ex (8 hanar + 4 honor) vid vadarstranden/inre kilen. 1 par vid Karholmen samt 2 par centralt i viken, Fln siffra för Torsviken! (MO m fl). En hane var kvar sågs senast 6/5 intill Rågskär (UU). Skedand har genom åren setts med topp i april III och september. Enstaka observationer av ensam fågel avslutade säsongen för denna art.

Brunand (64)

21/3-19/11

0-0-5 / 11-0-2 / 6-9-6 / 17-8-0

Ensam hane kom först 21/3 Låg och dök i den lilla viken i Karholmsdammen N om Rågskär. (UU). Det dröjde inte förrän de blev flera: 15 ex 3/4 och minst 11 ex 7/4, låg och dök i Karholmsdammens NO-hörn (UU). Antalet minskade påtagligt under sommarmånaderna med någon kvarvarande hane, med 10 ex 21/6 i SV delen av Karholmsdammen spom påtagligt undantag (EW, MJ). Men mot sensommaren kom små antal, 13/8 18 ex varav 13 hanar, 5 honor (PB). Den 9/9 fanns 30 ex (NAB, OA), den 17/10 35 ex (OW). Den 6/11 kom årets rekordsiffra då en flock med 41 hanar och 11 honor låg S om Karholmen (UU).

Antalet minskade obetydligt tills de sista för årets sågs: 33 ex 19/11 (PB).

Vigg (111)

1/1-27/11

1-1-16 / 22-15-7 / 8-8-7 / 15-11-0

En karaktärsart året om även om antalen varierar. Först i mars blev de något flera, 14/3 fanns 40 ex i Risholmsviken (BO), hade 25/3 tagit sig in i Södskärsdammen då 48 ex räknades (MP) där det fanns 46 hanar, 32 honor 29/3 (SF). Den 3/4 rapporteras 130 ex från Torslandaviken (OW, MP). Därefter går antalet ner till några tiotal tills det 26/4 plötsligt räknas 165 ex, påpekas att det är en cirka-siffra. Låg längs Karholmsdammens östra och södra kanter (MO). Antagligen finns det få fullständiga räkningar av denna art i motsats till exvis salskrake.

Under sommaren rapporteras par vid två tillfällen: 3 par vid Vadskärsudden 17/5 (JM), samt ett par 16/6 i Karholmsdammen (JS). Arten har rapporterats häcka en gång i Viken, 1997 (Johan Svedholm, Martin Oomen). Dock inte detta år.

Under sensommaren växte antalet långsamt: 35 ex 24/7 (BB), 50 ex 3/8 (BB), 60 ex 13/8 (PB). Antal låg kvar på den nivån till slutet av hösten, då 70 ex sågs 6/11 (UU) och 141 ex räknades 21/11 (MP). Någon vecka senare sågs de sista 6 viggarna 27/11 (MP).

Bergand (6)

24/10-7/11

0-0-0 / 0-0-0 / 0-0-0 / 2-4-0

Arten kunde beskådas två veckor runt månads-skiftet oktober-november i Risholmsviken med början 24/10 då 2 honfärgade fåglar sågs på östra sidan, med bra huvudform (MP). Den 2-7/11 fanns här 2 1K hanar och 2 honor av obestämd ålder. De låg tillsammans med 18 viggas längst in i viken nära Hjärtholmsvägen (UU). Någon gång rapporteras ytterligare en honfärgad fågel, senast den 7/11 (LR).

Ejder (69)

2/1-19/12

1-1-6 / 19-23-5 / 4-1-2 / 2-2-3

I början av året låg ejdrarna inte inne i Viken eftersom där var islagt, 50 ex sågs 12/3 just utanför yttre vallen (BB, AH). Där låg de kvar i mindre flock tills isen gick upp, den första rapporten från Karholmsdammen kom 5/4, 20 ex (MT). Ökade gravdvis, 13/4 minst 55 ex ex, merparten låg vid eller på Rågskär. (UU) och 24/4 100 ex i Karholmsdammens Bohusdel (DG).

Ejderungar med mödrar lite varstans, uppgifterna kan tolkas så här:

Rågskär sågs 2/5 cirka 50 ex, bl.a. sågs åtminstone någon ruvande hona (UU). Där rapporteras sedan 30 pulli 11/5, i två grupperingar, svårräknade (MP).

Hästholmskanalen 19/5 Två samlingar med 2 honor + 25 pull samt 4 honor + 27 pull, i båda fallen endast några dagar gamla. Klart svårräknade genom ungarnas ständiga dykningar. (SF). 29/5 Tre ad. honor med tolv, nio och tre pulli i resp. kull samt två ad. honor på samma ställe med sex pulli (PB). Kan möjligen betyda halvering på 10 dagar.

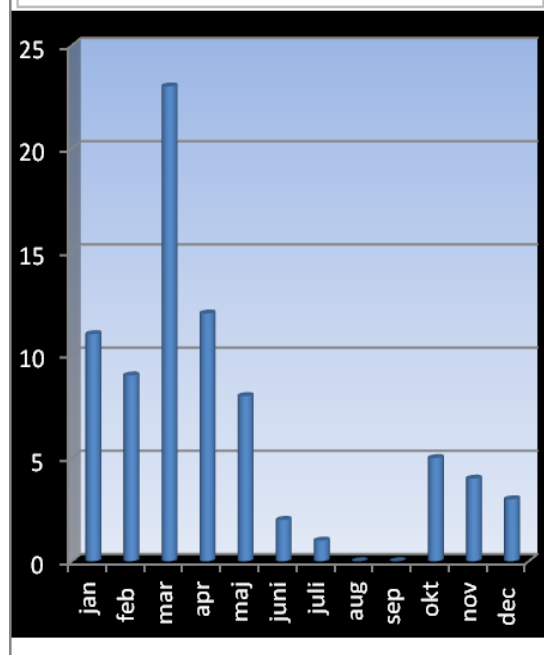
Karholmsdammen 13/5 37 pulli redovisade (PL, AW), 2/6 10 pulli (BB, AH).

Syrhålakanalen 6 pulli 2/6, den 21/6 5 pulli (BB).

Södskärsdammen 16/5 8 honor med 21 pulli (TK), 19/5 I SO hörnet sam 8 ejderhonor med tio-talet små ungar, några dagar gamla, dök hela tiden svåra att räkna (SF, BA, HHA) och 2/6 15 pulli, en unge togs av en havstrut (BB).

Att från dessa uppgifter bedöma antalet häckning-

Alfågeldagar Torsviken 2000-2010

ar överlåter jag gärna åt den som så önskar.

Efter häckningen drog sig ejdrarna ut till havs. De sista 2 ex i Karholmsdammen sågs 7/7 (PS, RH). Sedan fanns en ejderflock i Risholmsviken, 50 ex 24/7 (LE) och 70 ex 31/8 (MO), 60 ex 18/9 (UU). Därefter föreligger endast en handfull rapporter med som mest 9 ex vid Hjärtholmen 6/11 (UU).

Alfågel (5)

17/3-29/4

0-0-2 / 3-0-0 / 0-0-0 / 0-0-0

En hane observerades i Risholmsviken 17/3 (PL) och lyfte någon timme senare från inre delen av viken tillsammans med 2 kniphanar och flög söderut över Rivö fjord (UU). I Hästholmskanalen fanns en hane 23/3 (MP, TK), även några observationer i april i i Karholmsdammen 5/4 i dammen Bohusdel (SF, SS) samt 7/4 tillsammans med knipor i dammens SO-del. Tidvis hördes den ivrigt spelande (UU). Hona norr om Rågskär 29/4 avslutade vårens och även årets observationer (SS).

Tidigare års rapporter har visat att i månads-skiftet mars-april har bortåt 1/3 av alla alfåglar här setts. Flest obsdagar finns i mars.

Knipa (111)

1/1-13/12

5-6-14 / 17-16-10 / 9-5-9 / 9-8-3

En andfågel som ses året runt så länge inte isen täpper till dammarna, anländer så fort isen går upp och ligger utanför i havet och väntar. 30 ex utanför Risholmsudden 16/1 visar på detta (MP), 50 ex samma plats 5/2 också (DK). Antalet knipor låg våren fram på den nivån men ökade raskt i början av april, 200 ex räknades 3/4 (OW) och samma antal 7/4 (UU). Även i maj fanns 125 ex 3/5 (PB) men sedan blev de endast några tiotal ex fram till midsommar då de åter ökade. Trots detta aktningsvärda antal sågs inga ungar och den enda säkra häckningen som rapporterats på Svalan ägde rum 2009 (Tina Widén).

Årets högsta antalen inträffade under sensommar och förhöst med 450 ex 25/7 som rekord, majoriteten låg i norra hälften av dammen (UU). Den 31/8 räknades vid ett tillfälle 320 knipor över hela Karholmsdammen, flera säkerligen skymda så troligtvis 350-375 ex på lokalen (MO). Fortfarande 3/9 fanns här och räknades 377 ex (SF). Sedan minskade antalen snabbt och efter början av oktober sågs endast några tiotal knipor på lokalen.

Salskrake (49)

7/2-25/4; 17/10-21/11

0-3-16 / 15-0-0 / 0-0-0 / 4-11-0

Från 7/2 sågs salskrake i området, på grund av issituationen vanligen i Risholmsviken, någon gång i Syrhålakanalen eller Hästholmskanalen. Oftast ensam hane/hona eller par, den 18/2 en 2K hane (MN, TN), någon gång 5 ex 14/3 hanar (BO) och 5 ex 13/4 2 hanar, 3 honor (UU). Den 20/3 sågs 8 hanar och 3 honor i Södskärsdammen (EO, JO), dagen därpå 5 hanar + 5 honor, låg i den lilla vaken i Karholmsdammen N om Rågsjär (UU). Antalet ökade och 23/3 fanns 10 hanar, 6 honor i Södskärsdammen och 2 par i Hästholmskanalen (MP). Vårens högsta antal 27 ex fanns 2/4 i Karholmsbassängen (KS). Därefter minskade antalet, 7 ex 6/4 (BB, OW) och fram till 25/4 (SS) vanligen endast en honfärgad fågel.

) Åter efter sommaren i oktober, länge med 1-2 ex, någon gång 4 ex 30/10 (LR) och 14/11 (NA,

KS, LR). De sista dagarna under hösten 17/11 20 ex i Stora bassängen (PK), 19/11 12 ex i NO delen, 2 ex i SV delen (PB) och slutligen årets sista observation 21/1 med 13 ex i Karholmsdammen (MP).

Småskrake (52)

1/1-11/7; 10/10-19/12

3-7-6 / 7-11-6 / 1-0-0 / 2-5-4

Några få låg hela vintern utanför Viken i havet, vid Risholmsudden - den 3/2 räknades 16 ex Låg vid iskanten NV om Hjärtholmen (UU). Ungefär det antalet höll i sig till 13/3 med 13 ex vid Risholmsudden (MP). Därefter sågs vanligen par (15 av 29 obsar) eller ensamfåglar, 9 ggr i Karholmsdammen och 10 ggr vid Vadarstranden. Tydde på häckning men inga ungar eller andra tecken är rapporterade, 27/6 rapporteras en död fågel på Rågsjär och 11/7 sågs sommaren sista 2 småskrakar här (NAB, KST). Återkom frampå senhösten med några få fåglar, dock 6 ex i Karholmsdammen 6/11 (UU), 4 hanar och 2 honor norr om Hjärtholmen 4/12 (SF) och 5 + 5, låg mellan Knippleskären och Arendalsudden (UU). Årets sista 9 ex sågs 19/12 Söder om mudderdammen (MT).

Storskrake (75)

1/1-19/12

6-10-12 / 16-9-2 / 3-0-3 / 3-6-5

Ehuru en seg vinterfågel sågs endast ett fåtal här, i den något öppna Södskärsdammen men annars i Risholmsviken, 4 ex 1/1 (MP) annars vanligen ensamfåglar till 39 ex räknades 6/2 vid Hjärtholmen (MP). Därefter åter enstaka dock 9 ex Risholmsviken 4/3 (UU) och 11 ex 15/3 Inre delen ännu istäckt, de låg vid iskanten (UU). Länge var de få men 1/4 räknades plötsligt 80 ex i Karholmsdammen (MP) och 75 ex dagen därpå (BB, KST). Sedan var de 2-5 ex igen.

Av 28 observationer i april in i maj var 10 av par och i mitten av månaden visade sig resultatet. Aningen otydlig häckningssituation. Hona med 12 små ungar, bara några dagar gamla sågs 19/5 i Hästholmskanalen (SF, BA, HH). Den 24/5 sågs i Södskärsdammen hona med 11 ungar varav 2 på ryggen (JM). Detta kan ha varit samma kull som vandrat den lilla biten, men 29/5 sågs i Ris-

holmsviken hona med 7 ungar, ålder obekant (PB). Kan förstås ha varit samma kull som gått vidare, men 27/6 sågs hona med en unge i Södskärsdammen (SOM, KM). Ensam hona låg på strandklippa utan ungar i Hästholmskanalen 11/7 (SF).

Resten av hösten räknade storskrakarna i allmänhet på ena handens fingrar, dock hane + 6 honfärgade i Karholmsdammen 6/11 (UU). Från december återgick de till havet vid Risholmsviken där 4 hanar och honfärgad fågel sågs 12/12 (UU).

Fasan (32)

1/1-20/6; 30/10-11/11

12-3-0 / 3-11-1 / 0-0-0 / 1-1-0

Egendomlig förekomst, sågs mitt i vintern och därefter en del obsar i maj, sedan långt sommaruppehåll och ytterst få obsar på hösten, arten utrotad på plats? Pågår jakt? Utplantering? Av totalt 53 obsar var 22 av hane, 4 av hona, 2 av par: 5/5 vid Mudderdammen (BD) och 3/1 vid Risholmen (EO, JO).

Spel av fasan vid 7 tillfällen, Gamla flygfältet 16/5 (EW, JN), Vadskärsudden 18/5 (BA) och Renovadeponin 20/6 (MO). Sågs annars lite oftare vid Flatholmen (10), Syrhåladammen (7), och Mudderdammen (5) men sanningen är väl snarare att den sågs över hela området, några gånger på varje plats.

Smålom (1)

I Risholmsviken låg 1 adult i vinterdräkt 14/10 (MP).

Storlom (1)

Flög förbi 16/5 österut vid Gamla flygfältet vid 7:30-tiden (EW, JN).

Smådopping (37)

29/1-14/11

3-4-0 / 5-1-0 / 2-5-6 / 8-3-0

Ett exemplar sågs ffg 29/1 i Syrhåladammen (MP), där den sågs vid många tillfällen till den 13/2 (EW, IS, LE). Sedan dröjde det till 1/4 då 2 ex sågs i

Karholmsdammen/Boh (JK, BO). Ytterligare endast några få observationer där av 1-2 ex, dessutom 2 ex i Södskärsdammen 8/4 (NA). I maj och juni var arten i stort sett oregistrerad, men sågs åter vid ett par tillfällen i juli. 5 ex vid Vadarstranden 15/8 (MT). NV om Vadskärsudden sågs 2 ad med 2 1K 27/8 (MP) och 3/9 (SF).

Den 30/9 sågs en 1K vid Vadarstranden och 2 1K vid Rågskär (MP). Den sammanfattande bilden av smådoppingen i Torslandaviken bli, att arten från att ha haft maximalt på mer än 50 ex detta år ha krympt till som mest 5 ex 15/8 (MT) och 11/9 (HB, BBJ, NA, PBJ). Arten är nere på ett bottenläge och riskerar att försvinna som häckfågel i Viken.

Skäggdopping (140)

16/1-19/12

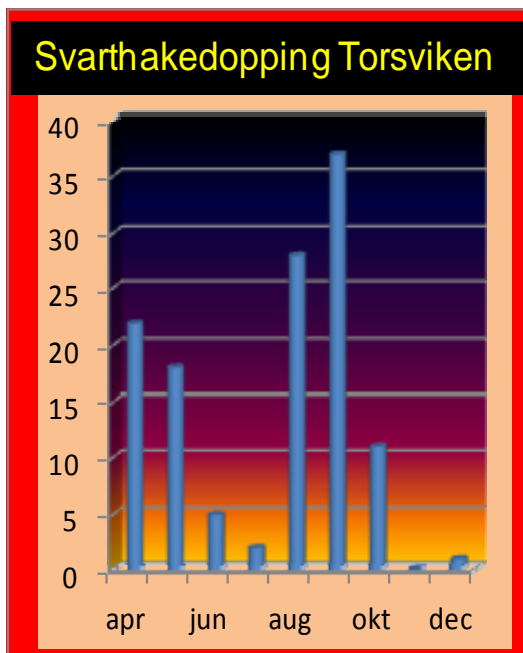
2-5-10 / 21-21-11 / 9-9-11 / 9-1-1

Den 25/1 låg 5 ex och dök i drivisen ca 200 m S om Hjärtholmen (UU). Det var inte de första, tidigare veckan hade en ensam legat här. Antalet höll sig på den nivån tills 16/3 då 12 ex räknades vid Risholmsudden (MP).

Den 14/3 ligger 20 ex i fjorden utanför, troligen väntande på bättre tider (MR, LR). Södskärsdammen hade 4 ex 1/4 (JK, BO), Karholmsdammen (Vg) hade 11 ex 3/4 (MP). Den 28/4 räknades 14 ex, samtliga sågs från vallen mot mudderdammen, minst 7 par, troligen några fler i den innersta delen av viken (MO).

Bobygge sågs i Karholmsdammen 30/4 (PS), ruvande fågel 11/5 väster om Vadskärsudden (PS). Förnyad räkning 26/5 visade på 12 ex i Karholmsdammen + 2 i Södskärsdammen (MO). Paren sprider sedan ut sig och "Par i lämplig häckningsbiotop" anges dock utan att lokal preciseras. Den 21/6 räknas 14 ex, senare under sommaren växlar antalet mellan 4-8 ex. Den 11/8 syns 7 ad och 1 1K-fågel, årets enda registrerade ungfågel dithills! (MO). Den 2/9 finns här 11 ex, (MP), 9/9 10 ex (NAB). Därefter minskar antalet raskt men fortfarande ses 5 ex 1/10 (MR). Den 3/10 ses 1 ad med en 1K fågel (TK).

Under oktober gjordes då och då observation av 1 ex, för att efter mitten av oktober bli ytterst sporadiska. Årets sista sågs söder om Mudderdammen 19/12 (MT).

Gråhakedopping (1)

Den 15/8 rastade 1 ex i Karholmsdammen/Vg (MT)

Svarthakedopping (5)

1 ex låg i Risholmsviken, 5/4 (SS). Sågs även 6/4 "snygg sommardräkt" (BB, OW) och 7/4 (PBO), i sommardräkt, låg och dök i inre delen närmast Hjärtholmsvägen (UU). Den 24/4 rastade 2 ex i Karholmsdammen (Boh) (DG, BL). Den 3/8 sågs 1 ex i Karholmsdammens Vg-del, närmast i sommardräkt, bland kniporna i N delen av dammen (BB).

Efter att den första observationen gjordes 1996 har art setts varje år, hälften av alla 125 dagar i augusti/september. Då är inte 2007 medräknat då arten var här permanent från april-oktober. År 2010 var alltså var en återgång till normalläget tidigare år, några observationer per år.

Storskarv (79)

1/1-19/12

7-4-7 / 13-14-8 / 6-1-5 / 5-8-1

Under de karga vintermånaderna sågs ofta något exemplar fiskande utanför Risholmen. Sågs även i Syrhåladammen med 1 ex redan på nyårsdagen (DK, MU), liksom 2 ex i Risholmsviken samma dag (MD, BJ, DS, FÅ). 10 ex utanför Risholmsud-

den 13/2 (EW, IS, LE).

Lite sträckrörelser 17/3 då 6 ex str N (BB) och 11 ex på ganska hög höjd (UU). 21/3 sågs 1 ex i full häckningsdräkt (UU). Den 1/4 drog 11 ex förbi Mudderdammen (JK, BO).

Den 3/4 sågs 32 ex i Karholmsdammen (MP), det var högsta antal, oftare var de på sin höjd 10 ex. Den 2/5 var de 25 ex, stod på Sälebådarna (UU). 15 ex i Karholmsdammen 5/5 (BB) och 17/5 (BB, AH). Vanligen rapporteras 1-3 ex i Karholmsdammen, dock 12 ex 25/6 (SF). I hela Torslandaviken var antalet rapporterade max 15, troligen de flesta i Karholmsdammen. Från juli ökade antalet, 50 ex 25/7 stod på Sälebådarna (UU), 40 ex 9/9 (HH) och 60 ex 4/10 (BB). I de flesta andra fall rapporteras betydligt färre individer, dock var snitt 19 individ per rapport. Efter mitt på oktober rapporteras 1-5 ex/gång.

Rördrom (7)

1-30/1

Sågs vid Syrhålskanalen 1/1 (MD) och var sedan osedd tills den återupptäcktes 24/1 på samma plats 13:15 - gick helt öppet vid iskanten på västra sidan. En timme senare vid röret vid vägen. Underbar obs, sannolikt samma individ som 13:20. (MP). Sågs några gånger vid denna kanal och i Syrhåladammen senast 28/1, 29-30/1 höll den till i NV delen av Södskärsdammen där vattnet var öppet. Dessa två dagar blev den svalad av 27 lyckliga personer.

Tidigare uppträdanden i Torslandaviken har varit på samma platser som detta år, med flera års mellanrum: mars 2001, jan 2004, feb 2007, jan, feb, dec 2009.

Gråhäger (153)

25-16-9 / 11-19-10 / 10-10-12 / 13-11-7

Den kärva vintern tycks ha gått hårt åt hägrarna i vår, men i början av januari var de flera i Torsviken. Den 2/1 fanns 13 adulta i Södskärsdammen (TK). Den 3/1 sågs på det andra av vinterns hägerställen, Syrhåladammen, 10 ex (CJO, EI, JSJ, TN). Den 8/1 stod 11 ex på rad och solade sig vid bäckutflödet i norra delen av Syrhåladammen (UU). Där tycktes finnas lite fler hägrar än i Södskärsdammen, som dock hade 6 ex 17/1 (JHE, BH). Antalet minskade sedan: 5

adult 25/1, stod och solade sig på isen intill vassen på Södkärstdammens NO-sida. En av hägrarna hade dessförinnan stått i Syrhåladammen men flög över till de 4 hägrarna som stod här (UU). 28/1 3 ex i Södkärstdammen, stod och solade sig intill vasskanten på dammens nordsida samtidigt som 5 ex höll till i Syrhåladammen, alltså totalt 8 ex i Torslandaviken (UU).

Efter den 1/2 minskade antalet och från dagliga observationer av 5-6 fåglar sågs nu oftast bara någon enstaka. Efter att isen försvunnit från alla dammarna gick det nu att se hägrar också på andra ställen, 15/4 fanns 3 ex Vadarstranden (PL, AW), 30/4 Karholmsdammen Boh 5 ex (JÅN), den 26/5 1 ex 26/5 "en av fyra som brukar kunna ses på Vadarstranden" (MP).

Resten av sommaren och hösten påfallande stabilt förekomst, ofta rapporteras bara någon enstaka men ibland omkring 10 ex som 14/7 då 2 ex Vadarstrand och norrut, 1 ex Rågskär, 5 ex i granar på Karholmen (SF, BA). 27/8 11 ex på Rågskär (MP), detta föreföll vara favoritplatsen med 5 ex 7/10 (MP) och 8 ex 7/11 (LN). Från slutet av november sågs bara någon enstaka, vanligen i Syrhåladammens varmvattenutflöde - 17/12 1 ad + 1 juv, båda stod i vasskanten i norra delen. De lyfte 15:47 och flög ut på kvällsfiske, den adulta till dammens utflöde och den juvenila till Södkärstdammen (UU).

Bivråk (1)

Adult hane sträckte över åt S över Södkärstdammen 14/8 (MP).

Röd glada (2)

Redan den 1/1 kom en individ flygande norrut över Södkärstdammens östra kant, väl synlig. Medobservatör Gunnar Aus. (SF) Enligt Svalan första januarifyndet i Göteborgsområdet. Den 27/3 flög 1 ex förbi Flatholmen från Arendal, flög vidare västerut mot Golfbanan. Regntunga vingslag på ca 30 m höjd i långsam rak flykt (MP).

Havsörn (3)

Den 2/1 sågs en 2K+ havsörn, sågs från muddret då den drog mot NO över Amhult (BD, CGA, MP).

1 ex flög förbi Rödjeliden 6/1 (MT) och den 10/1 drog 1 ex 3K+ målmedvetet söderut förbi Hästholmskanalen (JM).

Brun kärrhök (32)

1/4-11/9

0-0-0 / 7-7-7 / 5-4-2 / 0-0-0

Årets första sågs tidigt, 1/4, 3 ex som flög förbi Mudderdammen (JK, BO). Från 25/4 och framåt sågs en brun kärrhök vid många tillfällen oftast vid Karholmsdammen. Av samtliga observationer april-juli var 25 honor, endast 4 var hanar. Inga direkta tecken på häckning gjordes trots den relativt frekventa förekomsten, enda notering om landning var den 20/6 då en 2K+ gick ned för landning i vassen vid Karholmen, ej helt adult tecknad (MO). Höststräckande honfärgade sågs 7/7 (RH, PS) och 4/8 (LR, MR). Ett ex, antagligen 1k sågs 9/9, hela fågeln var mörk, något ljusare på huvud, men mörk (MP).

Blå kärrhök (5)

Den 4/1 sågs 1 ad hane + 1 hona (BB, EW, MP, OW). Den 20/5 passerade en hona Mudderdammen (HT). På senhösten sågs honfärgade ex vid tre tillfällen vid Mudderdammen 4/10-11/12 (BB, MP).

Duvhök (12)

3/1-21/7; 9/10-11/12

2-2-3 / 1-0-1 / 1-0-0 / 1-0-1

Den 8/1 sågs 2 ex, En ad hane och en 2K hona, sågs bråka lätt med varandra över vassarna i Karholmsdammens SO-hörn. 2K-fågeln sågs därefter sitta i toppen av ett träd en stund. (UU). Flera ytterligare jagande ex under vårvintern, den 2/2 rapporterades en adult hona, 21/3 en adult hona Den satt en stund i en buske SV om Fågeltornskullen innan den drog söderut över Karholmsdammens is (UU), 27/4 adult hane satt och lurade i vassen S om Vadarstranden, drog när den såg mig. Effektiv jaktmetod på duvhöksmanér, bara invänta bytet (MP). Två sommarobsar. 23/6 ad hane (OW) och 21/7 hane flög norrut (SF). En stor hona 11/12 var årets sista obs (MP, EF, BS, SK).

Sparvhök (28)

3/1-14/10

5-0-0 / 3-2-1 / 2-5-4 / 6-0-0

Några få januariobservationer, sedan vårobservationer från 7/4 då 1 ex flög mot NV ut över Karholmsdammen (UU). Jagande fåglar sågs sedan under häckningstid, vid backsvalekolonin 27/6 (SM), med byte troligen en Stare 16/7 vid Södkärnsdammen (BA) och Ganska stort exemplar med byte, fick starar att sluta sig samman i tät flock vilket naturligtvis var helt onödigt eftersom höken redan hade byte. Rent intuitivt beteende hos starar (SF). Den 13/8 attackerade en adult hona två ormråkar som tydligen var för närgångna vid Vadarstranden (PB). I mitten av september sågs flera sparvhökar dagligen, 7 ex 11/9 (HB, BB, PB, NA, OW) och 5 ex 19/9 (OW). Den 8/10 slog en hona en ängspiåkräcka och flög iväg med den (IS).

Ormråk (73)

1/1-22/12

20-13-13 / 4-6-1 / 0-4-3 / 1-1-7

I vanlig ordning liksom de senaste åren var ormråk en daglig gäst vid Torsviken under vintermånaderna, oftast 1 ex men 9/1 2, ev 3 ex (MP, IS). Observationerna var flest i januari och minskade sedan successivt fram till 4/6 då 1 ex flög förbi Vadskärsudden (UU). Redan 14/8 kunde 8 sydsträckare ses 11:15-13:00 (MP), ännu en sträckobservation gjordes av 3 ex 11/9 (HB, BB, NA, PB). Sågs även under hösten på olika platser i området, alltid enstaka, ibland på lyktstolpe intill Öckeröleden.

Fjällvråk (12)

9/1-26/2; 24/10-23/12

6-3-0 / 0-0-0 / 0-0-0 / 1-1-1

Under vintern sågs 1 ex vid ett antal tillfällen 9/1-26/2, i norra delen av området, troligen inte samma exemplar - 25/1 rapporteras en 2K (ML) och 31/1 en adult hane vid Ardalsberget (LN, UU). Några få höstobservationer gjordes 24/10-23/12.

Fiskgjuse (64)

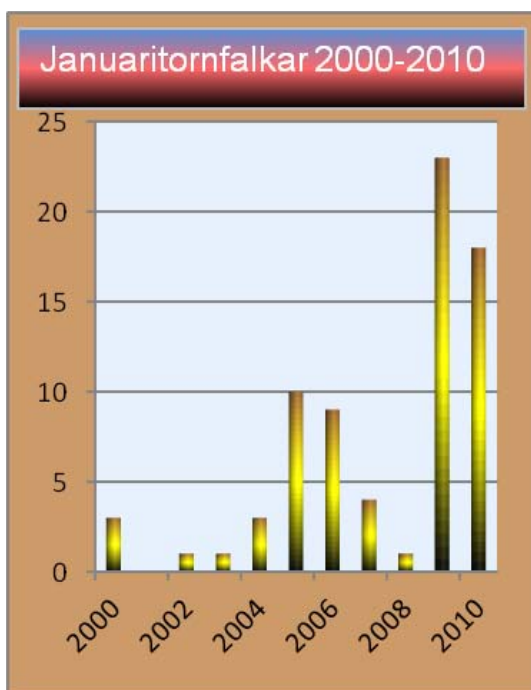
0-0-1 / 9-19-9 / 10-12-4 / 0-0-0

Anlände tidigare än någonsin vid Viken, den 28/3. Förstaobservation i mars gjordes även 2005 och 2009, men senare i månaden. Sågs sedan upprepade gånger, ensamma fåglar utom 6/4 då 2, möjligen 3 ex sågs över Hästholmskanalen (BB, OW). Nordsträckande ensam fågel sågs 28/4 (KOJ).

Jagande gjusar sågs 23 gånger i april-juni, oftast över Karholmsdammen/Boh (6) och Vg (5) samt vid Torslandaviken (4) och Södkärnsdammen (3). Sex gånger sågs lyckad fångst, 7/4 Flög 1 ex mot söder och strax därefter tillbaka mot norr, nu med en fisk i klorna (LR). Den 6/5 på morgonen låg 1 ex och cirklade en stund, dök sedan och kom upp med en mindre fisk (KOJ). Senare samma dag fångade gjuse en fisk, som den tappade pga en ilsken havstrut (MRA). Den 19/5 kom en fågel från Karholmsdammen, flög över Södkärnsdammen, ryttlade, dök och fick en inte så liten fisk, flög sedan direkt norrut. (SF, BA, HHA). Den 22/5 kom 1 ex med fisk från Södkärnsdammen över Vadskärsudden (SOM). Adult flög 17/4 förbi Syrhåladammen med byte (HT). Då flygriktning enges flyger de åt norr, enligt Fågelatlasen fanns 2004-07 fem möjliga häckningar omkring norra Hisingen.

Fiskgjusar som fiskat med lyckat resultat sågs också 20/7 (SOM, KM) och 6/8 (HB, VB). Dessutom sågs 3 fåglar fiska över Södkärnsdammen 28/7 (EO) liksom 19/8 - Sågs samtidigt. En i Hästholmskanalen, en i Karholmsdammen och en vid Småbåtshamnen. Kunde inte bedöma ålder p.g.a. avstånd. (MP). Då borde sträcket ha inletts, kan ha varit rastande fåglar. Den 2/9 sågs 4 ex över Torsholmen-Flatholmen samtidigt, flög fram och åter, efter en stund allt högre tills de nästan försvann i moln rakt ovanför. Uppenbart flyttare. Lite senare sågs vid Hästholmskanalen gjuse som dök fick fisk, tappade något (ännu en fisk?) på några meters höjd. Flög sedan norrut. Tre av de fem var 1K. (SF).

Den följande veckan sågs 1-3 gjusar vid flera tillfällen, som mest 3 ex 9/9 (NAB) tills de sista två sågs 11/9 (OW m fl).

Tornfalk (103)

1/1-21/12

18-10-3 / 8-8-8 / 5-6-9 / 11-8-9

Hela januari sågs en tornfalk vid besök i Viken, men antagligen fanns flera exemplar eftersom honfärgad fågel rapporterades 4/1 (EW, LA) och 10/1 (JM), samt adult hane 30/1 (AC, JJ). Sågs fånga en mus på Flatholmen 15/1 (DK, RG). Under 2000-talet har antalet tornfalkdagar i januari ökat kraftigt, i första halvan av decenniet sågs de knappast alls (även om rapportering då var sämre).

Sågs fortsatt under våren, 1 ex varje gång, över hela området: av 33 ggr mars-juni flest gånger Gamla flygfältet (6), Renovadeponier (5), Södskärsdammen (4) och Vadskärsudden (3). Ibland satt den på master och spanade. Den 13/2 sågs 1 ex satt på ett av vindkraftverken, flög sedan ut över Muddret (EW, IS, LE). Den 12/6 kom 1 ex med föda åt ungar vid Vadskärsudden (JM). Backsvalekolonin fick besök 13/7 då 1 ex satt uppe på kolonin (LR), Den 20/7 lekte tre tornfalkar en lång stund runt backsvalekolonin. Sågs ibland slå byten men ingenting syntes i klorna. Troligtvis ungfåglar. (SM, KM). Även senare på hösten sågs enstaka tornfalkar vid svalhögen, den 9/9 sågs 3 ex (HH) men då hade backsvälorna givit sig av - detta var sista dagen de sågs där.

Vid några tillfällen under hösten sågs 2 ex, 23/9 vid Gamla flygfältet (MP) och 4/10 vid Torsholmen (MR). Den 28/9 sågs ett par vid Östra Renova (VA, GA). Resten av hösten rapporteras 1 ex året ut, vanligen icke könsbestämda. De sågs vid 32 tillfällen, Gamla flygfältet (7), Flatholmen och Torslandaviken (5) samt ytterligare 10 lokaler 1-3 gånger. Någon var kvar tills året tog slut, den siste 21/12 vid Gamla flygfältet (BB). Detta är inte något ovanligt; så har varit fallet hela 2000-talet och kunde konstateras redan 1960, den 30/12 (UU).

Stenfalk (1)

En hona kretsflög länge över Gamla flygfältet 6/5 (MR). På senare år 2002-2010 sedd 1-8 ggr/år, även 202 en enda gång.

Lärkfalk (6)

0-0-0 / 0-1-0 / 0-2-3 / 0-0-0

Enda vårobservationen var en fågel som Flög norröver och försvann norrut över Vadskärsudden (SF, BA, HHA). Mellan 21/8-22/9 sågs arten fem dagar, 11/9 sågs 1 ad med 2 1K som jagade under flera timmar, en unik situation här (HB, OW).

Pilgrimsfalk (5)

En ad 2K+ drog över åt NV 19/1 (SS), 16/5 en stor hona (MR), den 24/7 sågs 1 ex jagande en flock starar. Sitter nu på en strålkastarlampa på telestolpen vid inhägnat område NO Södskärsdammen. Röd ring på höger tars. (PN). Den 4/8 1 ex Gjorde några utfall mot fisktärnorna innan den flög vidare söderut (KM).

Vattenrall (30)

1/1-13/12

20-0-0 / 3-1-1 / 1-0-0 / 3-0-1

Sågs hela januari i första hand i Södskärsdammens NV hörn i dagevattenledningen vid berget. Sågs öppet, ibland simmande ute i tunneln. Någon gång också i Syrhåladammen. Efter denna månad finns få observationer, en 1K Sprang i kanten vid Flatholmen 24/7 (LE) och lockläte hördes några gånger i Syrhåladammen. Åter i Syrhåladammen 14/10 (MP) men ingen i Södskärsdammen.

Rörhöna (28)

20/4-4/12

0-0-0 / 7-3-2 / 2-4-4 / 5-0-1

Inga övervintrare upptäckta, första 20/4 ev 3 ex (MP). Sågs sedan ett par 28/4 i Syrhåladammen (ML) där senare 27/8 adult med en 1K sågs. Vid Östra Renovadeponin fanns under våren en upprörd ad, 13/5 (OW), kan vara samma som sågs med en 1K 27/8 vid Vadskärsudden (MP). 3 ex var ute på Golfbanan 9/10 (MT). Tendens till övervintring sågs 4/12 i kanten av vassen vid Syrhåladammen (SF).

Sothöna (74)

28/1-19/11

1-2-11 / 16-15-8 / 5-3-7 / 2-4-0

Fanns utanför Risholmen under vintermånaderna, 33 ex rapporterade 13/2 (JS) och 47 ex 23/3 (TK). När så småningom vikarna blev isfria kunde 79 ex ses i hela området, 2/4, varav 24 i bassängerna, resten längre ut vid Skeppstadsholmen och Knippelholmarna (KS). Oklart hur många som häckade i Torsviken men 10/4 sågs 2 par med bobygge i Karholmsdammen/Boh och 1 par i Vg-delen (JH). Så många par handlade det inte om, 13/4 räknades 6-10 ex utspridda över viken (UU). Den 4/6 sågs 8 ad i Karholmsdammen/Boh utspridda längs dammens stränder. (UU). Vid Vadarstranden ruvade 1 ex 4/7 (BB) samtidigt som 8 ex rapporteras ruvande (BB). Den 14/7 sågs 2 pulli mellan Vadskärsudden och Vadarstranden, sothöna låg på plockade med ungar ibland (SF). Så blev de markant flera, 12/8 rapporteras 50 ex vid Vadskärsudden (MP) och 4/9 25 ex (OW). Efter 11/9 sågs endast 1-3 ex fram till 19/11, sedan tomt.

Trana (2)

4 ex sträckte förbi Södskärsdammen åt NO 1/4 (JK, BO) och 1 ex flög över 3/4 (OW). Arten är inte alltför vanlig gäst vid Viken; detta var obs 8 och 9. Samtliga observationer har ägt rum 22/3-12/5. Medeldatum 3/4 och ur den synpunkten var årets obsar mycket medelmåttiga.

Strandskata (51)

14/3-24/7

0-0-11 / 16-15-5 / 4-0-0 / 0-0-0

Ffg 13/3 med 3 ex i Risholmsviken (LR, MR, BO). Där växte sedan antalet och fram till 2/4 fanns som mest 45 ex oftast på skär mitt i viken, uppenbarligen en bra rastplats. Sista flock på denna plats 23 ex 8/4 (MR). Under sommaren enstaka i området, som mest 8 ex Vadarstranden 30/4 (SF), ruvande 1 ex samma dag (TK). Den 21/6 15 ex vid Torslanda golfbana (EW, MJ). Avflyttar tidigt: den sista för säsongen sågs 24/7 vid Södskärsdammen (PN).

Mindre strandpipare (64)

3/4-19/8

0-0-0 / 15-24-20 / 4-1-0 / 0-0-0

Anlände 3/4 och 1 ex sågs då nära backsvalekolonin (OW, MP) där en stor del av kommande observationer gjordes och även häckning påvisades. Den 11/4 dock även vid Vadarstranden (MM) där spelflykt förekom 25/4 (MO). Den 29/4 sågs ett par först på vadarstranden, flög sedan över till Vadskärsudden (JÅN). Samma dag sågs 3 ex vid Gamla flygfältet, med spelflykt (SS). Den 1/5 är ett par vid Östra Renovadeponin (OW), samtidigt vid Vadskärsudden (OW).

Kan ha varit minst 2 par vid Rörskår; 4 ex observeras 2/5 med spelflykt (JM). Den 18/5 noteras 2 ex nedanför fågeltornet (KST, RA). Vid Östra Renovadeponin ett par, upprörda varnande längs vägen 25/5 (BB). 4/6 2 ex på Sälébådarna och minst 2 ex på vadarstranden. En spelande fågel hördes vid ett par tillfällen, troligen från Östra Renovadeponin (UU).

Rapport 9/6 från Rörskår om bo med ägg/ ungar (CG), 17/6 rapporteras 4 ad och 1 pull utan att lokal anges (CF). Sannolikt var det Rörskår vid backsvalekolonin där avledningsbeteende rapporteras vid flera tillfällen 20/6 (SOM, KM). Dessa uppgifter kan möjligen sammantaget betyda att arten häckade med 2 par vid Rörskår, ett par på Östra deponin och ett par Vadskärsudden.

Årets sista observation gjordes 19/8 (MP) av ett förbiflygande ex vid Mudderdammen -en plats där ytterst få observationer av arten gjorts under året.

Större strandpipare (67)

20/3-25/8

0-0-9 / 19-15-16 / 6-2-0 / 0-0-0

Rapporterades 20/3 från Mudderdammen av en välkomstkommitté på flera personer, som mest var de 11 ex, piparna (JE). Fåglarna spelade redan första dagen på plats. Dagen därpå var det minst 14 ex, samma plats (MT), så också 23/3 (MP). Sedan sågs färre, 1/4 åter 11 ex (MP), möjligen 13 ex, fortfarande Mudderdammen.

Den 5/4 fanns ett par vid Svalhögen (MT) där de senare skulle häcka. Rapporterades också 6/4 med par vid Mudderdammen och Torsholmen i lämplig biotop (BB, OW). 15/4 6 ex vid Mudderdammen (PL, AW). Upprört par vid Flatholmen 28/4 (ML). Den 14/5 rapporteras från Östra Renovadeponin, en mindre besökt plats (PL).

På Torsholmen upprört par 2/6 (BB). Ett par noteras på Vadarstranden 4/6 (UU). Ruvande hona Flatholmen vid backsvalekolonin (SOM, MM).

Mudderdammen förefaller vara ett centrum i strandpiparriket Torsviken: 6 ex varav en spelande 27/6 (TK) och 9 ex 13/7 (LR). Allt har dock ett slut: 25/8 sågs 2 ex sträcka söderut 25/8 12:00 (BB), detta var årets sista observation här.

Ljungpipare (25)

25/3-7/10

0-0-2 / 3-3-0 / 3-8-4 / 2-0-0

Den 25/3 sågs årets första två ex vid Mudderdammen, i vinterdräkt. Drog efter en stund mot södra skärgården. Ena individen med lätt rullande kontaktläte. (MP). På samma plats sågs 1-2 rastande under följande veckor, liksom vid golfbanan och Gamla flygfältet. Vårens senaste var 2 ex som rastade vid Mudderdammen 13/5 (PL, AW).

Återkom sedan 11/7 med 3 ex vid Mudderdammen (NAB), den plats där troligen de flesta observationer av arten gjordes, 13 av 20 lokaler hänförs dit, övriga till Torslandaviken. Vanligen rörde det sig om 1-3 fåglar, som 6/8 då 3 ad rastade vid en helt torrlagd Mudderdamm (HB, VB), 22/8 rastade 3 ad (MP). Samma dag sågs också en ungfågel (MP), så också den 2/10 (MP).

Lite större sällskap sågs 21/8 då 15 ex sträckte åt söder (JS), 4/9 då 8 ex rastade OW, BB) och sluttligen 7/10 då 10 ex rastade (MK, MR).

Tofsvipa (74)

17/3-2/11

0-0-11 / 15-18-8 / 9-3-9 / 0-1-

Årets första sågs på golfbanan 17/3 (BB), men sedan blev det mest Mudderdammen för viporna.

Den 19/3 fanns här 19 ex bredvid små tuvor ute i bassängen stod alldeles stilla och kurade (SF). Dagen därpå rapporterades 30 ex i Torslandaviken (OW), 21/3 flög 12 ex över (BB) och samma dag konstaterades spel vid Mudderdammen (BB). Den lokalen kom sedan att bli artens stamställe vid Torsviken, som mest sågs vid Mudderdammen 13 ex 26/3 (MP).

Häckning ägde rum vid Mudderdammen, 10 ex sågs 4/6 (BB, OW) och 20/4 4 par (BD). Den 30/4 sågs fortfarande 8 ad fåglar vid Mudderdammen, numera helt torrlagd, av viporna sågs tre ruvande (SF). 13/5 sågs parning vid Mudderdammen (JN) och 18/5 2 par, åtminstone det ena paret ruvande (TK).

En pulli sågs 21/5 och 23/5 (MP, MT). I juni började flera vipor synas på Vadarstranden, 5/6 16 ex (MP), fortsatte i juli med 23 ex 4/7 (BB) och även visst sträck; 20 ex sträckte V vid Torslandaviken 13/7 (LR). Inga fler ungar sågs vid Mudderdammen, men 14/7 fanns 10 1K vid Södskärsdammen på litet skär i NO Södskärsdammen 14/7, sannolikt anlända någon annan stans ifrån. Antalet vipor på Vadarstranden i augusti till mitten av september var 20-40 ex, som mest 48 ex 12/8 (MP). Ingen rapport kom vid denna tid från Mudderdammen.

2 ex flög förbi Vadskärsudden 20/9 (HT) och årets sista fågel vid Torslandaviken 2/11 (BB).

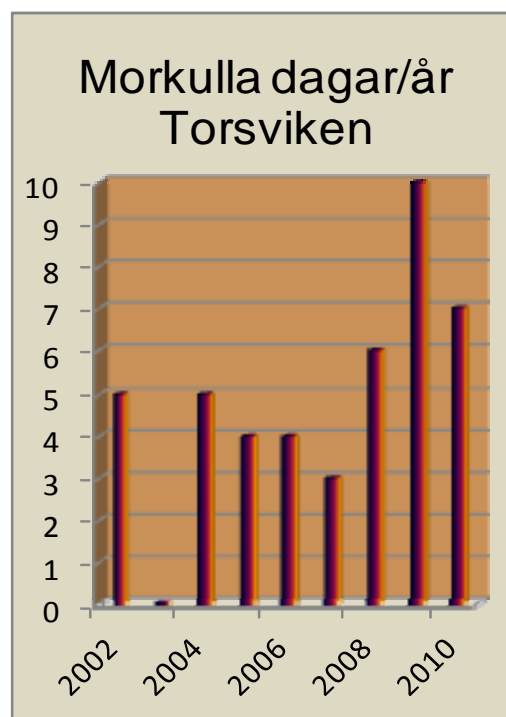
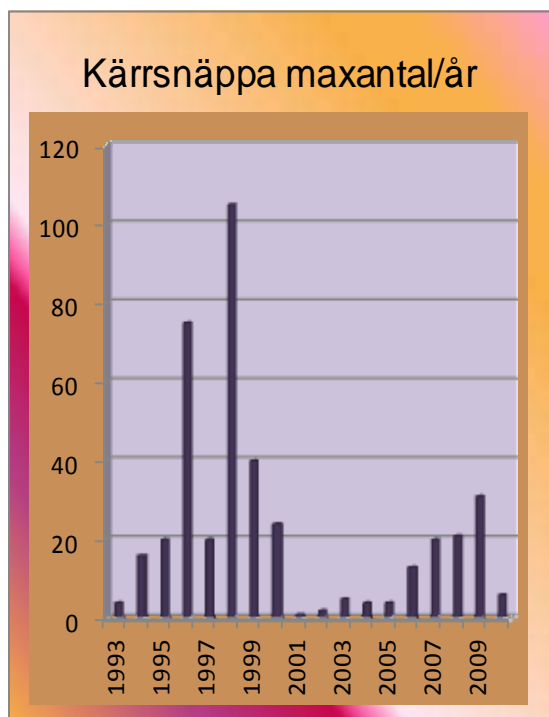
Kustsnäppa (1)

1 ex rastade vid Vadarstranden 29/7 (PH). Har efter att den sågs 19 dagar 2007 endast setts 2-5 gånger per år efter det.

Mosnäppa (8)

13/5-27/5

Noterad 8 dagar i maj med 1-3 ex, den första tiden vid Mudderdammen, sedan vid Vadarstranden. Sågs också på småskären på västra sidan av Kar-

holmsdammen 16/5 3 ex (IS). Spel kunde konstateras av denna lilla fjällens vadare 18/5 (TK).

Kärrensnäppa (4)

Ett tidigt ex på Torslanda golfbana 20/3 (OW) följdes av 1 ex flög rakt söderut över Vadskärsudden på låg höjd 11/6 (MP). Den 24/8 flög 3 ex förbi Mudderdammen (MP) och dagen därpå 6 ex åt S (BB). Det finns rapporter om kärrensnäppor vid Torslandaviken redan på 1960-talet. Högsta antal per år har minskat, 1958-67 var det 32 ex, 1990-1999 34 ex i medeltal med Torslandarekordet 105 ex 19/9 1998. År 2000-2010 har i medeltal 12 kärrensnäppor setts som mest, oftast augusti/september. På senare år har en viss ökning skett men Torslandaviken är än så länge ganska skral som vadarlokal.

Brushane (10)

15/5-12/9

0-0-0 / 0-1-1 / 1-1-6 / 0-0-0

Förutom några vårobservationer av ensamma fåglar sågs den under återsträcket, också då enstaka. Dock 5 ex flög förbi 15/8 norrut (MT), samt sågs 4 ex vid Vadarstranden 9/9 (MP). Av 14 redovisade obsar gjordes var 7 vid Vadarstranden, 2 vid Mudderdammen och 5 vid Torslandaviken.

Dvärgbeckasin (2)

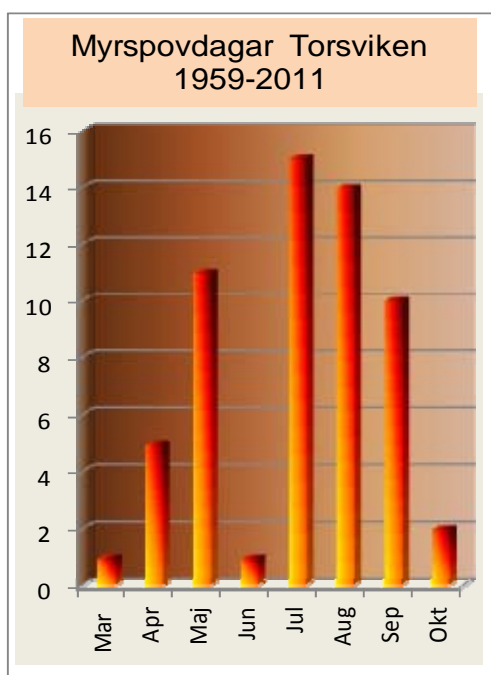
På nyårets första dag sågs 1 ex vid Syrhåladammen, Kom från N. Verkade inte nöjd med Syrhålskanalen/dammen, drog mot N igen (MP). Den 9/5 1 ex Jag trampade nästan på den när vi gick nedanför vallen till tornet. Liten, ganska kort näbb, flög lågt och flackt över vallen och ner i vassen på andra sidan vallen (PEH, JHA).

Enkelbeckasin (32)

13/1-14/11

3-1-1 / 5-1-0 / 2-3-11 / 2-3-0

Av de sju januarifynd som svalats från Torslandaviken gjordes tre 2010 - det första ägde rum 21/1 2006 (Roger Eskilsson, Niklas Aronsson). Den rapporten godkändes av Rrk - senare januarifynd har ansetts mer normala och inte granskats. Några få vinterfynd gjordes i Södskärsdammen och vid Syrhålskanalen, från 26/3 3 ex Mudderdammen (SS) lite mer frekvent men ändå en ovanlig vårrastare. Höststräck inleddes 14/7 då 1 ex sågs på litet skär i NO Södskärsdammen (SF, BA). Den 8/8 5 ex Karholmsdammen/Vg (SL), 6 ex Vadarstranden 9/9 (MP) och ytterligare 6 ex där 19/10 (PH) kompletterar bilden. Ett större antal fynd gjordes i september av 1-3 ex vid Vadarstranden men också på fem andra lokaler. Den 19/10 stöttes 1

ex stöttes på ängen vid info-tavlan, drog iväg mot Vadskärsudden (HT).

Morkulla (7)

1/1-26/5, 12/10

1-0-1 / 2-2-0 / 0-0-0 / 1-0-0

1 ex sågs vid två tillfällen 1/1 då den lyfte från vassen vid Syrhåladammen och flög över vägen (MU), senare samma dag lyfte från V kanten och flög mot Ö (MP). Rastade på Torslanda golfbana 20/3 lyfte och försvann mot Karholmsudden (PH). Sågs även vid P på Vadskärsudden 5/4 (MT) och en hittades död 13/4 vid Mudderdammen, slagen (MP). Spelade över Östra Renovadeponin 26/5 (ML, AO). Enda höstobs var den kulla som flög över Hästholmskanalen från Arendal mot Flatholmen 12/10 (MP). Antal obsdagar har de senaste åren sedan Svalan landade varit i snitt 5 per år, med max 10 gånger 2009. Spelflygningar har setts men ingen häckning konstaterats.

Myrspov (1)

Den 29/5 rastade en ej helt utfärgad myrspov vid Vadarstranden, drog vidare efter en stund med småspovar (MP). Detta var femte året sedan sekelskiftet som endast en obsdag för arten finns svalad, snittet på 11 år är 3 dagar. Mest var 2007 med 10 dagar.

Småspov (9)

29/4-3/6

0-0-0 / 3-5-1 / 0-0-0 / 0-0-0

Första för våren kom 26/4 då 1 ex sågs vid Vadarstranden (SF). Några dagar senare, den 29/4 rastade 9 ex där, rastade kort och drog österut (BK, CJ, IS). Därefter sågs vanligen 1 ex ofta förbiflygande men någon gång rastande. 4 ex fanns vid Rågskär 1/5 (OW, JS, LN) och 3 ex vid Vadarstranden 19/5 (SF, BA, HH).

Storspov (20)

3/4-2/9

0-0-0 / 13-1-1 / 2-2-1 / 0-0-0

Den 3/4 kom den första Vadarstranden (MP), därefter strömmade det på hela april ut. 5 rastade på Vadarstranden 20/4 (SS, GK), 7 ex på Gamla flygfältet 21/4 (MT) och 24 ex sågs vid Rörskär 24/4 (OW, DG). Vårens sista 2 ex sågs 1/5 (OW), åter 26/6 då 12 ex flög över (ML). Den 14/7 också sydsträck av 6 ex (US).

Svartsnäppa(10)

6/6-25/8

0-0-0 / 0-0-3 / 2-4-0 / 0-0-0

Den 6/6 2 ex (MP), därefter 1-2 ex till frampå hösten. Rent sträck över 1 ex åt S 21/6 (BB), 1 ex åt SV 4/8 Upptäcktes på lättet och sågs sedan sträcka över modellflyget och vidare mot SV. (LR, MR) och 2 ex åt S 25/8 (BB). Oftast sedd Vadarstranden (5 av 10 ggr) och en gång på golfbanan 5/8 18:00 1 ex (MP).

Rödbena (51)

26/3-26/8

0-0-2 / 18-21-6 / 2-2-0 / 0-0-0

Anlände 26/3 (MP) vilket är det tidigaste datum arten här svalats, bland de hittills tio marsobsarna samtliga efter sekelskiftet. Ökade sedan i antal sågs oftast vid Mudderdammen, 20/4 4 ex med spel och "parning el. ceremonier" i låg brun vegetation (trift?) i SO-delen. (BD). Spel hördes igen 29/4 på Rågskär (SS) och upprepades Vadskärsudden 6/5 (SOM, KM), den 13/5 betecknas 5 ex som varnande vid

"Torslandaviken" vilket inte ökar kunskapen om eventuell häckning men samma dag spelade 2 ex vid Rågskär (SS). Den 16/5 fanns 4 4ex vid Mudderdammen (EW, JN, LA) och 6/6 5 ex vid vadarstranden samtidigt (MP). Trots denna ganska kompakta närvaro finns inga rapporter som sedda ungar eller annat som antyder häckning. Sydsträck noteras 21/7 1 ex (SF), 25/8 2 ex (BB) och 26/8 3 ex (MP). Dock var häckning påvisad 2009 av pull och sannolikt häckade arten där även 2010.

Gluttsnäppa (45)

20/4-19/9

0-0-0 / 9-17-5 / 5-7-2 / 0-0-0

En av de mer närvarande vadarna, sågs först med 1 ex 20/4 (GK). Oftast sedd ensam (67 fall) eller parvis (12) men ibland lite flera: 4 ex 29/4 (JS), 6 ex 5/5 (BB), 9 ex 9/5 "ett himla kacklande" (MP) och 9 ex 15/5 (OW). Inte alls lika många under höststräcket, 5 ex som mest 3/8 (BB) och 22/8 (MP). Totalt av 94 observationer dominerade Vadarstranden med 55, följt av Karholmsdammen med 10 och Mudderdammen med 3 obsar. Den sista lämnade området 19/9 (OW) vilket inte alls är det senaste datum arten lämnat Torsviken, vilket är 24/10 2002 (Johan Svedholm). Däremot är det snudd på medeltalet av sista datum för arten: 18/9. Sex oktoberförekomster finns också.

Skogssnäppa (25)

5/4-13/9

0-0-0 / 5-1-6 / 3-8-2 / 0-0-0

Den första sågs på Karholmsudden 5/4 (SF), därefter sågs en och annan ofta vid Vadarstranden, den 11/6 hela 9 ex varav de flesta drog iväg direkt (MP). Hälften av obsarna gjordes vid Vadarstranden (juni) och Mudderdammen (augusti, september). Sista sågs 13/9 då den flög över Mudderdammen in i Viken (PH).

Grönbena (23)

28/4-26/8

0-0-0 / 3-13-0 / 4-3-0 / 0-0-0

Den första för året sågs vid Vadarstranden 28/4 (KJ, IS). Sågs sedan dagligen till mitten av maj med normalt 1-2 fåglar, undantag 13/5 då 11 ex sågs, av dessa rastade 6 ex kort på vadarstranden (SS, JS). Den 15/5 sågs 4 ex (PH). Höststräckare inledde marschen söderut 4/7 med 2 ex vid Vadarstranden (BB, MP), sågs därefter några gånger 1-3 ex på samma plats, en gång vid Mudderdammen. Sista sedd på sträck 26/8 över Mudderdammen (MP).

Drillsnäppa (73)

22/4-22/9

0-0-0 / 6-25-14 / 10-9-9 / 0-0-0

Väster om Karholmsudden sågs 1 ex 22/4, vårens först anlända (KJ). På södra kanten av Vadskärsudden spel av 2 ex 30/4 (SF), spel Södskärsdammen 2/5 (JM) och par samt ivrigt spel i Hästholmskanalen 5/5 (BB). Vid Vadarstranden sågs 6 ex 19/5 (JS) dagen innan hade 5 ex setts vid Torsviken (BA). Häckning vid Södskärsdammen där 4 ex sågs 20/6, ett par, troligen med ungar (MO). Likaså upprörd adult 27/6 (SOM, KM). Den 14/7 4 ex, 1 ex lyfte från Flatholmen senare sågs ytterligare 3 ex på Sälebådarna (SF, BA). Kan ha funnits ytterligare par; 4 ex i Risholmsviken 24/7 (KE) och 6 ex födosökande i Hästholmskanalen 29/7 (PH). Sista rastande sågs 22/9 vid Karholmsdammen i Bohuslän (BA).

Roskarl (3)

Upptäcktes 29/4, 1 ex på Vadarstranden (JS) där den även sågs dagen därpå. Då anlände ytterligare en roskarl; "obsade första individen from kl 08:00, andra individen kom 13:40" (MP). Kvar på Vadarstranden fram till 1/5 på morgonen (OW), sågs senare på dagen på Rågskär (BS, MR, KS, AO). Detta var endast sjätte fyndet på lokalen enligt Svalan, senast rapporterades den 2005.

Kustlabb (1)

Den 26/4 flög 1 ex förbi Mudderdammen på morgonen (ML). Femte fyndet på lokalen enl Svalan.

Dvärgmåsar (20)

26/4-7/6

0-0-0 / 3-16-1 / 0-0-0 / 0-0-0

2 ex anlände 26/4, en adult 3K sågs sittande på en sten utanför Vadarstranden (SF). Senare samma dag sågs den tillsammans med ytterligare en dvärgmåsar, snappade insekter i luften över inre viken, 1 utfärgad ad + 1 ad eller 3K, i vdr (MO). Följande dagar rapporteras 1-2 ad fåglar, 6/5 flög en adult födosökande omkring tillsammans med fisktärnor öster om Sälebådarna (UU).

Den 18/5 var de så fem ex, 4 ad och en 2K (KS, RA). 19/5 var de 6 ex, längs västra stranden av Karholmsdammen, längs Karholmens strand flög dvärgmåsar omkring utanför vassen fram och åter, 5 ad och en 2K, senare försvann de och sågs inte mer än någon enstaka, kan ha sträckt vidare. (SF, BA). 21-22/5 fanns 3 ex 2K-fåglar Karholmsdammen (MP, OH, JJ). 1 ex vid Rörskår om aftonen (DG). Den 7/6 sågs slutligen 2 2K-fåglar i Karholmsdammens Bohusdel (SS).

Dvärgmåsar sågs mer eller mindre i något mer än en månads tid. Så lång tid har inte dvärgmåsar setts här något år tidigare.

Skrattmåsar (69)

11/1-20/10

1-0-6 / 18-20-8 / 8-2-2 / 4-0-0

En ensam 2K flög förbi Risholmsudden mitt i vintern 11/1 (UU), nästa 4 ex sågs 19/3 vid Mudderdammen (SF). Antalet ökade sedan raskt, 25 ex 20/3 (OW) blev 200 ex varav cirka 80 i Hästholmskanalen, cirka 60 i Syrhållakanalen och övriga vid småbåtshamnen (lagunen) Skeppstadsholmen (MP). Den 29/3 sågs 28 ex, samtliga med helt brun hätta, nyanlända (SF).

I april sågs regelbundet 100-200 ex, oftast i Karholmsdammen men också i Södskärsdammen och Hästholmskanalen. Den 30/4 sågs 300 ex (MP) och 1/5 300 ex, stor andel 2k fåglar! (OW). Den 3/5 räknades 400 ex (PB), 5/5 140 ex på Vadarstranden, en stor andel 2K-fåglar (BB) och

15/5 250 ex (OW). Antal minskade sedan till 50 ex 23/5 vid Mudderdammen (DG), därefter var här max 20 ex under en tid dock 50 ex 6/6 (JL, NF).

2 ex sågs vid litet skär i östra delen av Södskärsdammen, en låg som om den ruvade, båda upp och varnade när jag kollade från Hjärtholmsvägen. Vid förnyad koll 11/7 låg fortfarande skrattmåsar på skäret. (SF). Säker häckning av arten är inte konstaterad vid Torsviken men trolig häckning tidigare rapporterad 2005-2007 för ett par.

Skrattmåsflock med 20 ex kom 11/7 kl 17:05 norrifrån flög rätt över Karholmsdammen och fortsatte troligen ut över Rivöfjorden (SF). Den 20/7 sträckte 25+25+10 åt SV (OW). Följande månad sågs 1-4 1K vid Viken, ytterligare en flock med 15 ex 25/8 åt SV (BB). Efter detta sågs endast enstaka fåglar några gånger tills den sista för året noterades 20/10 (BB).

Fiskmåsar (58)

16/1-18/9

3-0-6 / 17-13-14 / 1-1-3 / 0-0-0

Fiskmåsen är en flyttfågel men ensyttaka ex finns kvar i hamnen. Sågs vid tre tillfällen i januari utanför Torslandaviken som var frusen, från 20/3 mer frekvent - den dagen 10 ex (OW). Dagen därpå höll ca 20 ex till på golfbanan (UU). Antalet varierade sedan och var som mest 100 ex 15/4 vid Vadarstranden (PL, AW). Antalet minskade sedan gradvis och från början av maj rapporterades endast några få, med vissa undantag: 10 ex Vadarstranden (JN) och 10 ex Karholmsdammen/Boh (EW, MJ). Ingenting tydde på häckning detta år; detta sekel har endast ett häckande par rapporterats 2005-2007. Några sydsträckare konstaterades 20/7 ex (OW) och 25/8 5 ex (BB). Den sista rapporterade var en 1K fågel 18/9 vid Karholmsdammen/Boh (UU).

Silltrut (13)

29/3-11/9

0-0-1 / 3-6-1 / 0-1-1 / 0-0-0

De första var 2 ex vid Hästholmskanalen 29/3 (SF), sedan ett antal observationer april/maj, 1-3 ex, 1/4 5 ex Mudderdammen (MP), på golfbanan sågs 5 ad av rasen intermedius 28/4 (MO), den

16/5 5 ex (EW, JN, LA). Den 18/5 rastade 20 ex (HP), endast en gång tidigare har flera silltrutar rapporterats från Torslandaviken: 27 ex 30/4 2006 (Stefan Svensson).

Gråtrut (44)

1/1-21/12

5-3-3 / 4-11-3 / 1-1-4 / 3-3-3

Enstaka ex sågs vintertid utanför Viken, som mest något tiotal vid Risholmsudden vid några tillfällen. Den 18/5 räknades 25 ex vid Torslandaviken (HP). Den 28/5 rapporteras att en gråtrut snodde ett ägg ur obevakat bo och smaskade i sig (MP). Inga rapporter om häckning. När vintern åter inträdde samlades gråtrutar utanför Risholmsudden, en flock med 46 ex låg på vattnet N om Knippleskären 12/12 (UU).

Havstrut (70)

1/1-13-12

5-3-10 / 12-18-5 / 5-2-3 / 1-4-2

Ständigt närvarande i området med ungefär 5 par; det finns ett antal rapporter om 10 fåglar men aldrig flera. De tidigaste sågs i områdets yttre delar; bland annat 5 ex 13/2 vid Risholmsudden (EW, IS, LE). Snart gav de sig in i Viken när isen släppte, 6 ex i par sågs 12/3 vid Torsholmen (BB, AH) men 17/3 höll 6 ex i par till vid småskären i Risholmsviken (UU). Sedan sågs länge endast ett par men i början av april tillstötte ytterligare några.

Den 5/4 kunde parning ses vid Rågskär, paret utstötte långdraget dovt skräll (SF). Den 13/4 sågs 2 par på Sälebådarna, ruvande fåglar i 2 bon.(UU). Den 2/5 sågs minst 2 par, vardera en ruvande fågel sågs på Rågskär resp. Sälebådarna (UU). Den 19/5 sågs på skäret Sälebådarna 2 havstrutar med 2 kajstora ungar (SF, BA). Den 29/5 sågs 2 ad med 3 pulli på yttre skäret i Risholmsviken (PB). Den 4/6 konstaterades minst 2 par varav 1 par med 2 pulli på den östligaste av Sälebådarna och 1 ruvande fågel på Rågskär. (UU). Rapportades 11/6 att 3 pulli fanns på Sälebådarna. Feta och fina. (MP). Den 11/7 fanns en stor unge på litet skär väster om Sälebådarna, tillsammans med ad.(SF). Den 14/7 fanns på Sälebådarna 1 ad + 2 1K öster om, dessutom 4 ad med 3 1K på själva Sälebådarna. (SF, BA). Kan

kanske sammanfattas som så att häckning ägt rum på Rågskär 1 par, Sälebådarna 2 par (2+3 pull), Risholmsviken 1 par (3 pull).

Lite näringsstudier: havstrut sågs 25/4 som höll på att ta en fullvuxen knipa! Jobbade länge och väl men tillslut kom Knipan iväg och flög ifrån truten. Andra måsfåglar förde väldigt oväsen och flög kring truten och knipan. (JMA, CG, SM). Den 2/6 tog en havstrut en ejderunge (BB).

Ungfåglar kvar i viken 6/11 1 ad och 1 1K vid Hjärtholmen (UU).

Tretåig mås (1)

En tretåig mås 1K kom 26/8 11:00 från Ö mot V över Mudderdeponin i lugn mak (MP).

Småtärna (3)

1 ex i Karholmsdammen 30/4 (MT), sågs även födosökande i Torslandaviken 15/5 (OW), samt 17/5 vid Mudderdammen (HZ). En inte årsvis art här, sågs senast juni-augusti 2007, dessförinnan maj 2002. Fynd 14-16 vid Torslandaviken enligt Svalan.

Svarttärna (3)

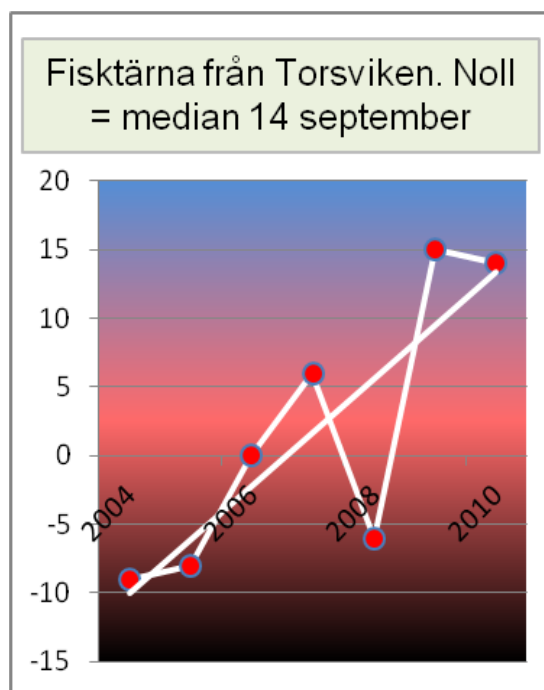
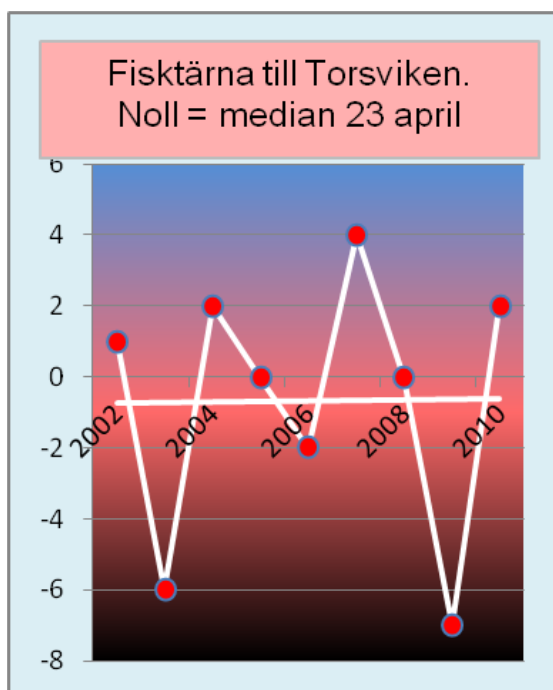
Observerad 16/5 sågs 2 adulta fåglar som mest höll till i trakten av Rågskär (MP). Ytterligare observationer pekar på lika många fåglar, men en rapport visar på 4 ex (PW, BS, JJ, PN). Dagen därpå fanns 1 ex kvar och även den 18/5 sågs 1 ex (HP).

Silvertärna (17)

27/4-19/9

0-0-0 / 4-9-1 / 1-0-2 / 0-0-0

Först observerad 27/4 med ett rastande ex i Karholmsdammen (MP), vilket är nästan exakt i överensstämmelse med ankomsttiden vissa år på 2000-talet. Övriga år har de "anlänt" (arten ses ju sällan) senare, ofta 7-10/5. De följande veckorna sågs 1-2 ex ofta fiskande i Karholmsdammen, 30/4 rapporterades 3 ex och "troligen fler" (MP). Den 15/5 måste skett ett litet inflöde av silvertärnor, åtminstone 8, troligen fler, av de tärnor som satt och surade på vadarstranden i regnet var

silvertärnor. När regnet avtog lösgjorde sig några och stack iväg ut över Karholmsdammen (JS). Den 18/6 rapporteras 6 ex från Torslandaviken (HP), fram till 26/5 sågs 1-2 ex, därefter en 2K 13/6 (BB, OW), en 1K Hästholmskanalen den 18/9 (MP) samt 1 ex dagen därpå i Viken (OW).

Fisktärna (53)

25/4-28/9

0-0-0 / 6-21-7 / 9-3-7 / 0-0-0

Årets första 2 ex 25/4 (SS), median för första observation vid Viken 2002-2010 är 23/4. Den 26/4 sågs 13 ex i Karholmsdammen (MO) och dagen därpå fanns här 50 ex (IB, DBR). Detta antal stod sig i några dagar, Karholmsdammen var full av fisktärnor och 30/4 räknades 60 ex (PS, SF). Genomgående höll de till i västra delen av Dammen, den del som ligger i Bohuslän.

Antalet fiskande tärnor minskade sedan något men fortfarande sågs ibland 10-20 ex, den 15/5 fanns dock här 100 ex (OW) vilket var årets bästa siffra. Efter den 18/5 sågs dock endast en handfull fisktärnor, 1-4 ex. Ett undantag finns: 23/5 räknades 10 ex (JM).

Av de 43 observationerna som gjordes efter den 18/5 dominerade Södskärsdammen med 19 fall, det var också där ett oroligt par sågs 14/7 och 2 adulta med 2 1K den 1/8 och 4/8 (SOM, KM).

Sedan kom en hel månad utan fisktärnor, men den 4/9 sågs åter 2 1K (OW). Den 21/9 rapporterades 4 1K från Södskärsviken (HT, PL), en 1K-fågel rapporterades också från Mudderdammen 22/9 (JS) och Södskärsdammen 28/9 (VA).

Det ser ut som om arten skulle kunna ha häckat detta år vid Södskärsdammen även om det borde verifierats bättre. 1K fisktärnor har setts vid Viken från 30 juni 2007, från 3/8 2008 och inte alls 2009.

Sista observation för året 28/9 vilket är i stort sett samma tid som året innan - innebärande en veckas senarelagd avfärd jämfört med tidigare.

Kentsk tärna (4)

26/4-1/6

Ett par vid Vadskärsudden 26/4 (SF, HT, MO) höll sig kvar på samma plats även dagen därpå (KJ, IS), en fågel sågs den 30/4 (MP). En månad senare sågs ännu ett par, kanske samma (men var hade de varit i så fall under mellantiden? (MP). Observerad de senaste tre åren 8, 2 och 5 gånger, mellan maj och september.

Sillgrissla (1)

Bör vara fynd 14 för Torsviken om man nu ska bry sig om att hålla räkningen. Låg och dök ett par hundra meter S om Hjärtholmen 28/1 (UU). Av 14

fynd sedan 1998 är detta det enda januarifyndet;; de flesta sillgrisslor har setts mellan september och december med tyngdpunkten i oktober (6 fynd).

Alkekung (1)

Den låg 6/11 på utsidan av yttre Mudderdammsvallen nära Risholmen. Observatör: Dan Lundberg. Rapporterad per mobiltelefon till Uno Unger.

Tamduva (18)

1/1-6/12

6-3-1 / 2-3-0 / 1-0-1 / 0-0-1

Sedd vid några tillfällen vanligen 1-2 ex men några gånger lite flera, 15 ex 1/1 (PEH, JHA) var den största flocken, 10 ex vid golfbanan 11/9 den näst största (MO).

Skogsduva

Den 20/3 sågs 4 ex av denna på lokalen ovanliga art: vanligen sedd i mars och oktober vid några tillfällen varje år. (OW)

Ringduva (63)

1/1-12/12

2-2-3 / 14-14-6 / 5-2-6 / 4-4-1

Observerad ganska likformigt över året vanligen flygande förbi, spel vid Arendalsberget 6/5 (UU) och 18/5 på icke angiven plats (HP) var enda tecken på revir. I snitt rapporteras 3,5 fågel per gång, vid 7 tillfällen var 10 ex. En observation av 250 ringduvor i bästa sträcktid 9/10 (OW) avser antagligen en sträckande flock.

Gök (17)

9/5-24/9

0-0-0 / 0-11-1 / 0-2-3

Första obs 9/5 (OW) vilket är i samklang med tidigare år: medelvärde av ankomster 2001-2010 var 12/5, arten kommer inte märkbart tidigare än för tio år sedan. Spel hördes 16 gånger, oftast från Vadskärsudden (6) och angränsande Renovadeponi (2) och Södskärsdamm (1). Efter två måna-

des sommaruppehåll i observationer från 15/6 sågs 1K-fågel 12/8-23/9 vid Vadskärsudden-Gamla flygfältet-Renova vilket naturligtvis borde kunna tyda på att hon var producerad i området.

Berguv (8)

8/2-24/4; 10/8-25/9

0-1-1 / 2-0-0 / 0-2-2 / 0-0-0

Först sedd om aftonen 8/2 vid Mudderdammen Sågs från Skeppstadsholmen. Satt på en belysningsstolpe och flög sedan och satte sig på ett av taken. (PEH, JHA) Därefter uteslutande rapporterad från Ardalsberget med närmaste omgivningar, 6/3 Den satt uppe på en lampa ovanpå cistern 108. (UU) och 26/3 Trappen på tank 109. (MP). Sista vårobs gjordes 24/4 Södskärsdammen (DG). Noterad på ungefär samma plats 10/8-25/9.

Kattuggla (1)

1 ex ropade 4-5 gånger i riktning mot Sandvik ifrån Karholmen sett (HB, BBJ, NA, PB).

Jorduggla (3)

1 ex vid Gamla flygfältet 4/3, mobbades av 1-2 kråkor när den flög en sväng över gamla flygfältet SV-S om fågeltornskullen vid 16:10-tiden. Den såg ut att landa på vadarstranden utanför fågeltornet (UU). 3/1 Stöttes 1 ex mellan Södskärdammen och Torslandaviken, drog sig ut mot Muddret (BÅS). Slutligen 13/12 1 ex födosökte i NV, flög vidare på låg höjd in över skutehagen och zickzackade mellan husen strax över takåsarna, stannade upp mellanåt och ryttlade med typisk stående kropp och sakta stigande (vingligt intryck). (MP). Hittills är art svalad 20 dagar här, samtliga månade utom september med 1-4 obsdagar/månad. Sedd flera år bland annat 2009 flera gånger under sommaren. Vissa år sedan sekelskifte ej sedd alls, 2003-04.

Nattskärva (1)

Sågs kl 19:00 5/10 i höjd med mudderdammen. På låg höjd. Födosök??? (MP). Andra obsen här genom tiderna, första var vid Vadskärsudden 22/5 2009.

Tornseglare (35)

6/5-4/9

0-0-0 / 0-14-11 / 6-3-1 / 0-0-0

Anlände 6/5 med 2 ex (MRA) men blev efter en vecka snabbt flera: minst 300 ex Torslandaviken 13/5 (PL, AW) med bl a 120 ex Udden NO om Vadarstranden i en skruv tillsammans med svalor (MP) och senare på aftonen Cirkulerade mkt lågt och rentav närgånget (EF, BS). Den 16/5 rapporteras 1000 ex allraminst över Karholmsdammen Boh (JS), samma uppskattning 25/6 (JE, RE). Sydsträck noterat 70 ex 25/8 (BB) och 27/8 150 ex NV. Kom i grupper om 80+30+40. (MP)..

Kungsfiskare (38)

1/1-11/2

27-11-0 / 0-0-0 / 0-0-0 / 0-0-0

Kungsfiskaren som varit här sedan 8/11 fanns kvar till och med 11/2, liksom tidigare oftast i Södskärsdammen. Höll till vid det isfria vattnet mellan bergrummet och dammens nordända, men rapporteras årets första dagar också från Syrhåladammen. Den 1/1 sågs 1 ex i Syrhåladammen vid flera tillfällen i vassen, samtidigt som en sågs i Södskärsdammen (MU). Lyckat fiskafänge sågs 14/1 (JK, GH) och 16/1 (JE, RE), även 7/2 (HZ) OCH 9/2 (JT).. Den 20/1 sågs den vid vaken i Södskärsdammens NV del, sågs sedan från landtungan söderom när den rundade dammen och förmodligen flög till Syrhåladammen (MÅ, LEN). Sedan sågs den i Syrhålakanalen fram till 25/1, den 26/1 satt vid rören mellan Hästholmskanalen och Syrhålakanalen - en av de få gånger den var rapporterad därifrån (DK).

Den 29/1 sågs en fågel vid bergrummet vid Södskärsdammen, satt på galler inne i tunnelns mynning i NV, flög sedan inåt tunneln. Något senare skrämdes en kungsfiskare vid en liten vak vid förbindelsen till Karholmsdammen, kan möjligen vara ett andra exemplar (SF). Dock troligen samma exemplar: framme på pinnen vid ett tillfälle, drog sedan till utloppet mellan Södskärsdammen och Karholmsdammen där jag obsade den innan den drog vidare utmed kanten av Karholmsdammen, 29/1 (PHV). Därefter nästan uteslutande vid Södskärsdammen, dock med flera besök vid Syrhålakanalen 5-7/2.

Göktyta (1)

Kunde under morgonen ses då den satt i en sälg vid pumphuset 1/5 (OW, JS) och kunde om aftonen följas från sänka nära pumphuset genom skog/häll upp till brandövningsplatsen. Plockade i emellanåt insekter i marknivå likt stare, men även gråsuggor m.m. i mossa/gräs (MP). Icke årsv iss gäst, tidigare sedd 8 gånger sedan 1998 - har tidigare setts dels vid Pumphuset, dels i buskarna norr om Mudderdammen. Fynden har gjorts 1 paril, maj och augusti samt ett oktoberfynd.

Gröngöling (13)

4/1-7/11

1-0-1 / 0-2-2 / 0-0-4 / 2-1-0

Av naturliga skäl sedd i norra delarna av området, hördes från småbåtshamnen, berget norr om Södskärsdammen och från fågeltornet. En hane sågs på stolpe vid parkeringen till Vadskärsudden 11/6 (MP), också 20/6 (MO). Också från Rödjeliden finns rapport från 28/5 (MP) och 7/11 (LN).

Spillkråka (3)

En ovanlig gäst: Flög över Öckeröleden mot NV från bergets norra del 11/1 (UU), sågs vid Karholmen 11/2 (PEH, JHA) 4/3 (UU). Visserligen är arten rapporterad 36 dagar sedan 2003 men 25 av dessa observationsdagar låg mellan 17/9 2008-31/5 2009. En tänkbar möjlighet är att det då skulle kunna handla om en och samma individ eftersom arten övriga år ses 1-3 gånger.

Större hackspett (10)

3/1-28/5; 4/10-5/12

4-2-0 / 0-1-0 / 0-0-0 / 1-1-1

Två individer, rapporterade som hane och hona, höll till vid Flatholmen och Risholmen 3-15/1. Spel noterat vid Rödjeliden 28/5 (MP) men det var också enda gången; art återsågs inte förrän på senhösten och sågs vid Mudderdammen 7/11 (LN) och Syrhåladammen 5/12 (MT).

Mindre hackspett (17)

1/1-1/2; 28/5-21/12

10-1-0 / 0-1-0 / 0-1-0 / 3-0-1

En individ, sannolikt samma fågel rapporterad som hane fem gånger, sågs upprepade gånger i januari i området Risholmen-Södskärsdammen. Sedan försvann den men 28/5 spelade en individ nere i sankområdet på Karholmen (MP). Ytterligare några observationer på hösten från 22/8 då 1 ex sågs Risholmen (MP). Observationer gjordes också då i samma område som under nyåret, Södskärsdammen-Flatholmen.

Sånglärka (96)

2/3-14/10

0-0-14 / 23-19-9 / 7-9-9 / 6-0-0

Anlände i början på mars, "1 ex flög 2/3 alldeles över våra huvuden och lockade" (JO, EO), senare på dagen sågs 7 ex över Golfbanan 2/3 (PEH, JHA). Lite nordsträck 10 ex 15/3 (PH), 5+11 ex 15/3 (UU) och 30 ex 20/3 (PH). Vid golfbanan fanns en flock på 30-55 ex 21/3 (BB, MT).

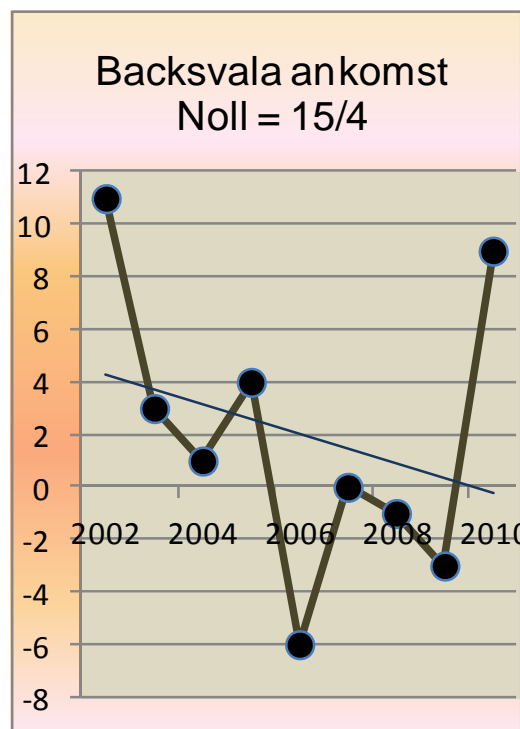
Under året gjordes sångnoteringar 79 dagar 19/3-21/7 i första hand vid Mudderdammen (22 dagar), Rörsjär, Södskärsdammen och Vadskärsudden (8 dagar vardera), dessutom vid nio andra lokaler. På de olika platserna hördes som mest 5 sjungande vid Mudderdammen 21/3 (BB), Södskärsdammen 5 ex 1/4 (JK, BO), Vadskärsudden sjöng 3 ex över udden som var full av blommande getväppling (SF) och Torsholmen 2 ex 5/4 (LB). En sammanfattande inventering rapporterade 6/4 20 ex för Torslandaviken (BB, OW).

Den 17/4 sågs 4 adulta med 2 1K vid lämplig biotop (CF). Under sensommaren och hösten sågs endast enstaka fåglar, som mest 6 ex vid Mudderdammen (MP) där också hälften av de 23 observationerna i augusti-september gjordes. Inga större flockar och inga direkta sträckobservationer gjordes. Den 14/10 upphörde lärkhösten vid Torsviken med en sträckande (LH) och 2 rastande vid Mudderdammen (MP).

Backsvala (59)

24/4-9/9

0-0-0 / 7-22-12 / 11-5-2 / 0-0-0

Anlände och sågs först 24/4 med 1 ex (GG) vilket är det senaste datum sedan 2002 - annars har i stort sett den första backsvalans ankomst förskjutits med 10 dagar sedan sekelskiftet! Den 26/4 rapporteras Svalberget ännu tomt utom enstaka tillfälliga förbiflygningar (SF) men 27/4 syns 100 ex över Karholmsdammen (IB, DB) och 27/4 är det full aktivitet i backsvaleberget (IS). Åtskilliga beräkningar av antal under våren landar på 100 ex, det är inte lätt att räkna backsvalar som flyger hit och dit.

Den 1/7 gjordes en räkning på antal bohål som besöktes, ofta var ungar så stora att de syntes. Gav resultatet 108 bebodd bon (216 ex) och 212 pulli. Några ungar var ute och flög vilket gör att antal bon är underskattat (SF). Vid nytt besök 16/7 tycktes ungar i allmänhet vara ute och flyga men återvände tydligen till boet, totalt antal svalbon skattades till 300 ex (SF). Den 21/7 gjordes kontroll av svalbon som kontrollerats tidigare; en del bohål ordentligt förstörade, kråkor som grävt? Kvar runt boberget ofta i täta flockar, myller, minst 200. Vid jfr med foto för några veckor sedan befanns vissa bohålor ordentligt utvidgade, nästan som vore de utgävda. Kråkor har tidigare setts gräva ut bohålor i svalhögen (muntl uppg Dan Lundberg). (SF) Fortfarande 25/8 fanns 50-100 ex kvar (BB) men 9/9 sågs de sista 5 mellan backsvaleberget och mudderdammen. (HH).

Ladusvala (50)

21/4-28/9

0-0-0 / 9-16-7 / 8-10-0 / 0-0-0

De första 2 anlände 21/4 och sågs vid Karholmsdammen (MT), ökade därefter och 25/4 sågs minst 30 ex vid Torsholmen (MP); 28/4 jagade 75-100 ex på hög höjd över Torslandaviken (BB) liksom ca 60 lite senare på dagen födosökte lågt över vattnet, i lä på nordsidan av Rågskär (MO). Antalet ladusvalor vid Viken räknas då och då, 200 ex 13/5 (OW) blev 100 ex 17/5 (EW) och följande månader var de färre än 10 ex. Ökar igen 14/7 ca 50 Svärmade lågt över Vadskärsudden på morgonen i det lite mulna vädret, när solen kom spred de ut sig. (SF, BA) och 3/9 minst hundratalet, en del satte sig i säven norr om Vadarstranden (SF). Försvann sedan ganska omärkligt i slutet av september tills de sista 2 fåglarna noterades över Södskärsdammen 28/9 (BB). Likt många andra flyttfåglar har ankomsten förskjutits mot tidigare, nuera komemr den ungefär en vecka tidigare än för tio år sedan men betänk att rapporter före 2005 (då Svalan startade) är få och osäkra och saknas helt för 2000 och 2001.

Hussvala (45)

25/4-19/9

0-0-0 / 6-15-10 / 8-1-5 / 0-0-0

Anlände 25/4 med minst 6 ex (MP), sågs sedan i detta antal 5-10 ex till mitten av maj då den ökade till vanligen 25-100 ex 13-23/5, återgick sedan till ensiffriga tal. Oftast sågs den i väster, av 42 obsar var 34 där, inte helt överraskande. Vadskärsudden var populära, 50 ex 5/7 och 14/7 Minst, särskilt på morgonen, gott om mm-små fjädermyggor i svärmar (SF), 25/7 Minst 10 ex flög runt cisternerna N om dammen (UU) och 30-50 ex över Karholmsdammen (BB). 2 ex sträckte SV 17/9 och sedan var det inget mer detta år (SF).

Trädpiplärka (19)

28/4-23/9

0-0-0 / 3-7-0 / 1-3-5 / 0-0-0

Årets första sjöng i Torslandaviken 28/4 (KJ), ytterligare sång hördes vid Ardalsberget, Gamla

flygfältet, Fågeltornskullen och Östra Renovadeponin fram till 20/7. Alltid en enda fågel men 6/5 3 ex vid Ardalsberget (UU). Lite sydsträck 1 ex 25/8 (BB), följt av 10 ex 27/8 och 3/9 (MP) Vadskärsudden, dessutom 11/9 20 ex. Vid golfbana sågs 2 ex 11/9 (MO) och 13/9 rastade 1 ex Mudderdammen (PH), 2 ex Ö Renova 23/9, sista rapporten (MP).

Ängspiplärka (74)

20/3-11/11

0-0-6 / 16-14-6 / 1-2-13 / 15-1-0

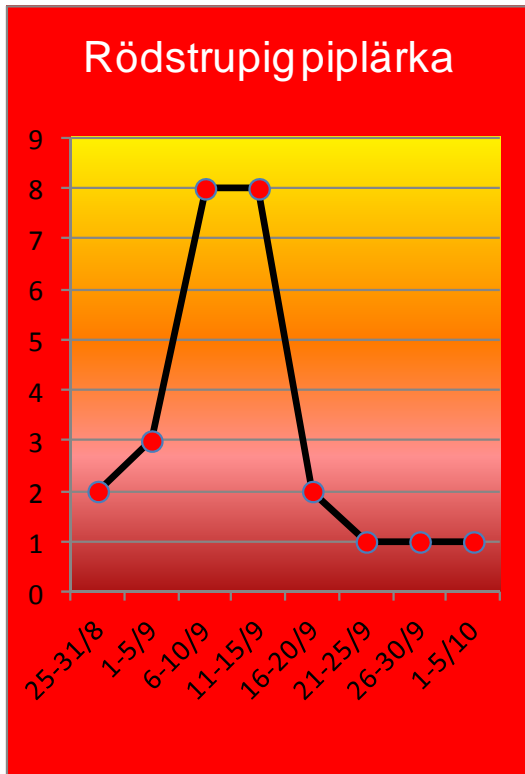
Anlände 20/3 2 ex (PH) vilket alls inte är det tidigaste ankomsten genom tiderna. de tre åren innan sågs de först 3-4/3... enstaka sågs sedan ofta vid Mudderdammen, sång vid Torsholmen 5/4 (LB). Amnars blev det oftare Gamla flygfältet där arten slog sig ner och bör ha häckat även om inga direkta bevis föreligger - 27/4 4 ex (MP), sång 11/6 (MT). Dessutom sjugande vid Karholmen 9/5 (HH), Rörskär 16/5 (EW, JN, LA), Västra Renova 23/5 (JM) och Vadskärsudden 10/6 (JN). Rastande på vårsträck i större mängder Vadskärsudden 28/4, 100 ex kanske det dubbla (BB). En del kvar den 30/4, 70 ex (MP). Höstförekomster vid Mudderdammen 40 ex 12/9 (SS), Östra Renova 23/9 (MP), 80 ex Vadarstranden vid Obskullen NO om fågeltornet (MP) 21/9. Sydsträck rapporteras med 90 ex 23/9 (MP) och 150 ex 7/10 glest sträck hela tiden (MAR, MK). Resten av hösten sågs små flockar vid Mudderdammen tills den siste sågs 11/11 (MO).

Rödstrupig piplärka (3)

Deb 9/9 kom 1 ex från V förbi mellan fågeltornet och vadarstranden och fortsatte mot NO. Lockade flitigt (MP). 1 ex sågs även vid Mudderdammen 12-13/9 (SS, PH). Årets fynd var helt i linje med tidigare fynd här: av 26 dagar har 16 infallit 6-15/9 vilket kan vara bra att veta för den som vill se denna art, som sparsamt uppträder vid Torsviken - inte varje år, 6 av de senaste tio åren.

Skärpiplärka (3)

I motsats till 2009 då arten sågs 18 gånger finns endast ett fåtal obsar detta år. Den 3/4 vid Gamla

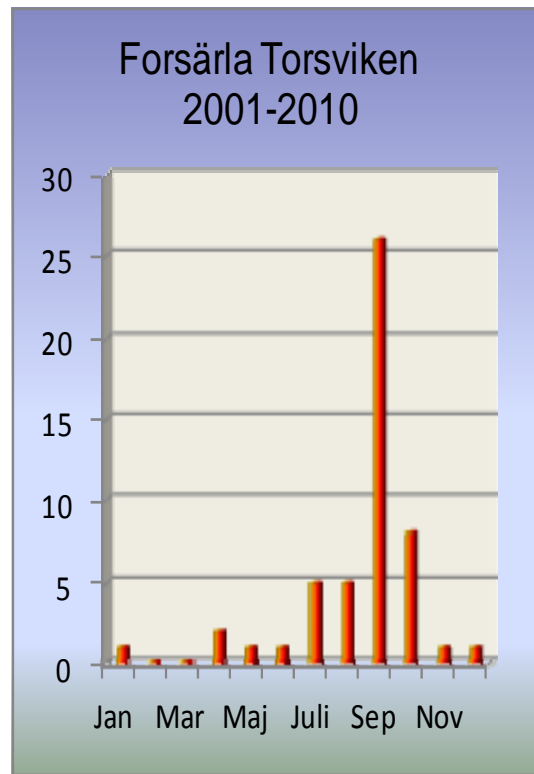
flygfältet 1 ex (MP) samt Mudderdammen 2 ex 2/10 och 4 ex 14/10 (MP)

Gulärkla (76)

7/4-13/9

0-0-0 / 7-26-15 / 7-14-7 / 0-0-0

Tidigt ankommande 7/4 kom lockandes från viken och gick ner i vegetationen på muddret. Rrk:s kommentar: Nytt fenologirekord (OB) vilket flyttar det tidigare Torsvikrekordet från 15/4 2009 en vecka (Marinko Karabatic). Ordinarie anlande sedan från 25/4 i en jämn ström några rapporteras per tillfälle till 5/5 då 60 ex rapporteras Torsholmen (BD) och 4 hanar sjunger Mudderdammen (BD). Den 16/5 konstateras 6 ex Gamla flygfältet, 5 ex Mudderdammen och 2 ex Rörskår alla i lämplig biotop (EW, JN, LA). Häckning torde ha förekommit men endast vaga indikationer, 2 stationära hanar Gamla flygfältet 5/6 (MP), hane + 2 honor föda åt ungar 11/6 Mudderdammen (MP), födosökande hane Risholmen vid backsvalar 27/6 (SOM, KM), 6 ex varav 4 1K vid Mudderdammen 24/7 (LE). Mudderdammen var annars höstens gulärlemagnet: 13/8 ex rastade 130 ex (MP) och

100 ex 21/8 (JS). 10 ex sträckte S 14/8 (TK). Den 31/8 40 ex på samma plats (MP).

Sydlig gulärkla (16)

0-0-0 / 0-10-6 / 0-0-0 / 0-0-0

Upprörda och varnande gulärklar vid Rörskår hane 23/5 (DG), 2 ex Gamla flygfältet 25/5 en varnade en sjöng (PS), 4/6 födosökande hane 4/6 (UU).

Nordlig gulärkla (5)

Första sedd 28/4 (ML) därefter enstaka men fr a 17/5 30 ex viken o runt modellflyget (HZ).

Forsärkla (2)

Födosökande vid Vadarstranden 2/9 på aftonen (MP) och noterat någonstans vid Torslandaviken 11/9 (HB, BBJ, NA, PB). September är den stora forsärlemånaden här, 2001-2010 har 51% av samtliga 51 dagar med forsärleobsar infallit då, men vissa sommarobsar har gjorts och dessutom kan den ses i oktober. Från 2005 (Svalans födel-seår) har i snitt 7 dagar med forsärkla inträffat; 2010 var alltså ett undantag från den regeln.

Sädesärsla (72)

21/3-11/11

0-0-4 / 17-17-10 / 6-6-8 / 3-1-0

Vårens första flög förbi Södskärsdammen 21/3 (MT) vilket är den näst tidigaste svalade ankomsten här, 2007 sågs den 17/3. Annars har artens ankomst stabiliserats på ungefärligt datum 28-31/3 under åren 2002-2009 - får se hur det står sig. Arten sågs enstaka vid några tillfällen under de följande två veckorna vid Mudderdammen men också vid golfbanan 2 ex 5/4 (LB). Den 7/4 sågs 4 ex vid Risholmsviken, Lyfte från inre delen och flög mot Mudderdammen (UU). Dagrappporter låg på den nivån till 27/4 då 20 ex svalades från Vadskärsudden (BSJ, KS), från Gamla flygfältet rapporteras 10 ex 3/5 (PB). Spel noterat vid Hästhomskanalen 14/5 (PB). Ungfåglar rapporteras från början av juni, 10 ex 5/6 Torstrandaviken (OW), den 10/6 2 varnande vid Vadskärsudden (JN) och 2 1K vid Mudderdammen 11/6 (MP). Enda sträckobs var 7/10 då 4 ex sträckte över Torsholmen (MR). På hösten samlades de bland annat vid Mudderdammen, där ungefär 40 sädesärslor räknades 13/8 och 7/9 (MP) och 12/9 10 ex (SS). Det var också där om höstens sista sädesärsla sågs 11/11 (MO). Novemberärslor har setts tre gånger tidigare: 9/11 2006, 17/11 2008 och 15/11 2009.

Sidensvans (8)

18/1-8/2; 17/10-27/11

1-2-0 / 0-0-0 / 0-0-0 / 4-1-0

Ensamma fåglar sågs i senvintern men också en flock med minst 32 ex som flög från Flatholmen mot Risholmen (DK). Ett antal observationer gjordes därefter på senhösten av flockar, den 24/10 sågs 60 ex vid Torslanda golfbana och 20 ex vid Flatholmen (MP) och lite senare vid Södskärsdammen (LR, MRA).

Gärdsmyg (22)

1/1-4/2; 11/9-21/12

9-2-0 / 0-1-0 / 0-0-1 / 4-3-2

I stort sett helt frånvarande från februari till september - i vart fall inte rapporterad mer än en gång

6/5 då en sjöng på Ardalsberget (UU). Förra året fanns en viss närvaro, men arten är känslig för kalla vintrar. Årets 32 rapporter handlar om en enda fågel utom vid sju tillfällen med 2 ex. Den 14/1 fanns 3 ex vid Syrhåladammen (TJ) och 7/10 3 ex vid Torsholmen (IS).

Järnsparv (33)

28/3-26/10

2-0-1 / 7-4-3 / 0-1-5 / 10-0-0

Vid Östra Renova sågs 2 ex 3/1 (SS) och vid Risholmen 1 ex 11/1 (BB). Arten är endast svalad här en enda gång tidigare i januari, 6/1 2001 (Magnus Unger). Vårflyttarna anlände i slutet av mars, 28/3 1 ex Rödjeliden var först (JS). Marsobservationer har här endast förekommit tidigare åren 2007-2009. Sång hördes därefter vid 11 tillfällen fram till 21/6, på 6 platser; flest gånger vid Vadskärsudden 23/4 (BK, CJ), 4/6 (UU) och 10/6 (JN), men också vid Karholmen 8/4 (MRA) och 17/5 (BB, AH). . Fågel med mat till ungar sågs i NV hörnet av Södskärsdammen 26/5 (MP). På Flatholmen födosökte 8 ex 2/10 (MP) och den 9/10 rastade 20 ex vid Vadskärsudden samtidigt som 15 ex flög över (MP).

Rödhake (46)

1/1-4/11

21-0-0 / 4-3-1 / 0-0-2 / 13-2-0

Ett exempel på att månadslistan här ovan är bedräglig: rödhake rapporteras nästan dagligen från Södskärsdammen eftersom där fanns både rördrom och kungsfiskare... men förekomsten är lite udda, ses mest på senvinter och senhöst detta år, nästan inte alls under sommarhalvåret. Sång hördes i april och arten häckar någonstans i området, den 18/5 rapporteras fynd av bo med 5 ägg (HP). För övrigt svalas den med 1-2 ex, men några rapporter i oktober med 10 ex (OW) antyder att det finns flera.

Näktergal (38)

27/4-27/6

0-0-0 / 4-25-9 / 0-0-0 / 0-0-0

Första observation för året gjordes vid Karholmens pumphus, en sjungande fågel (IB, DB). Sjöng därefter på många platser och man kan fun-

dera på hur många hannar som här fanns?

Om maximalt antal på olika lokaler adderas får vi följande bild: Karholmen 5 ex 17/5 (BB, AH), Gamla flygfältet 2 ex 29/5 (MP), Flatholmen 2 ex 16/5 (EW, JN, LA), Mudderdammen 3 ex 26/5 (DG), samt 1 ex Södskärsdammen 26/5, Torsholmen 8/6, Vadskärsudden 26/6 Västra Renova 8/6 och Östra Renova 26/5 = 17 ex. Att antalen var från olika tider är naturligtvis en svaghet, men kan jämföras med en endagskoll.

Den 17/5 kollades ett antal olika lokaler samma dag av flera skådare, resultat blev 15 ex. Ger ett slags totalt antal hanar 15-20 ex.

Blåhake (2)

En adult fågel rastade 5/5, satt och lockade i den lilla busk-/trädridan vid östra kanten av Karholmsdammen, i höjd med nordligaste vindsnuran, sydväst om backsvalekolonin. Så vitt jag kunde se en utfärgad hane.. grymt skulkgig dock. (BD).

En vecka senare, 13/5 sågs blåhake hane på olika platser: sjöng på morgonen vid SV hörnet av Karholmsdammen, dessutom hane vid Östra Renovadeponin (OW). På eftermiddagen hördes upprepade varningsläten vid vallen i sydväst, kort sångstrof hördes i strandkanten/vallen vid båthall 4-5, fick även en kort skymt av denna juvel (JN). Slutligen en varnande lite senare på dagen, udden NO om Vadarstranden (MP). Även hane som sjöng vid Vadarstranden, visade sig fint, som närmast ca. 5 m (MP). Man får intrycket att det denna dag fanns flera blåhakar vid Viken.

Svart rödstjärt (5)

28/5-20/10

En hane letade mat nära Södskärsdammen 28/5 Satt på cementmuren mot Karholmsdammen nära bilparkeringen (US). Den 11-12/6 satt en hane och sjöng från den inhägnade byggnaden öster om parkeringsplatsen vid Vadskär (MP, JM). Sågs även på sommaren 6/7, slutligen en höstobs 20/10 vid Södskärsdammen närmast tecknad som en 1k-fågel, men med ganska tydliga vita vingfläckar. Den höll till vid gångbron från stora vägen mot

Södskärsdammen (BB). Har numera setts varje år sedan 2007 dock utanför häckningstid - årets iakttagelser var de första under häckningstid.

Rödstjärt (19)

26/4-9/10

0-0-0 / 3-6-0 / 0-0-6 / 4-0-0

Observerad på våren med ensam fåglar, sjungande vid Mudderdammen 30/4 (MP), vid Karholmen 16/5 (EW, LA) och vid Syrhåladammen 26/5 och 28/5 (MO, MP). Det tycks inte ha blivit mer av den sången, arten sågs inte förrän 3/9 med 3 ex vid Vadskärsudden (MP). Under hösten sedd 3 ex vid Flatholmen 7/9 (MP) och 2 ex Torsholmen 4/10 (MR). Några dagar senare sågs den sista, honfärgad 9/10 (OW).

Buskskvätta (44)

25/4-9/10

0-0-0 / 6-18-0 / 1-9-9 / 1-0-0

Buskskvätta är en av Vikens karaktärsfåglar och anländer i likhet med många andra småfåglar nu för tiden tidigare än förr. På 1960-talet var det en fågel som kom första veckan i maj, 2003 sågs ffg arten först i april 25/4 och numera anländer den stabilt sista veckan i april: 2005-2009 kom den 26-30/4. 2010 sågs den första 25/4 (MP) vilket är tangerat rekord. Ses fr a vid Gamla flygfältet och vid Mudderdammen, de lokaler där 55% av alla rapporter gjorts. Vid Gamla flygfältet sågs som mest 6 ex 2/5 (UU), antalet var sedan 3-4 hela maj medan Mudderdammen endast hade en observation 21/5 med ett par i lämplig miljö (MP). Artens status som häckfågel är oklar; endast en enda observation 27/5-13/8 kan möjligen betyda att den inte ingår i häckande beståndet. Mudderdammen hade dock desto fler buskskvättor under tidig höst. Den 13/8 sågs 15 ex, mest ungfåglar, satt i toppen av örterna ute på muddret (PB). Den 19/8 skattades minst 60 ex Tappade räkningen vid 46 individer, men uppskattar antalet till 60+ (MP), resten av månaden höll 15-30 ex till där och en handfull var kvar till mitten av september. Årets sista buskskvätta sågs på golfbanan 9/10 (MT).

Stenskvätta (65)

1/4-7/10

0-0-0 / 16-21-7 / 2-2-15 / 2-0-0

Arten har anlönt tidigare och tidigare, vid sekelskiftet rapporteras de första i slutet av april medan årets första obs 1/4 är den tidigaste någonsin (JK, BO). Den som ville se stenskvätta hade bäst framgång vid Vadskärsudden (27 rapporter), följt av Mudderdammen (12), Gamla flygfältet (9) och Renovadeponier (9). De sågs dessutom då och då på ytterligare 10 lokaler. Hela våren svalas varje gång 1-3 ex men 1/5 sågs 8 ex vid Flatholmen (EF). Upprörd hane 16/5 på Torsgolmen (EW, LE) och par med föda åt ungar Vadskärsudden 11/6 (MP) var sedan inledning på häckningsrapporter. 20/6 5 pulli vid 1 kull mellan backsvalekolonin/Södskärsdammen + 1 kull på Vadskärsudden (MO), och 21/6 6 pulli vid kullar vid Vadskärsudden och Renovadeponin (BB).

Senare på sommaren sågs flera skvättor: 12 ex 7/9 (MP), 10 ex Gamla flygfältet 12/9 (SS). Om ankomsten var unikt tidig var avfärden inte alls sen; sedan 2007 har de sista stenskvättorna kunnat ses 16-18/10. År 2010 sågs den sista stenskvättan på golfbanan 7/10 (MP).

Ringtrast (3)

Adult hane letade mat vid Vadskärsudden 30/4 (MP, MT), enda vårobservation. På Obskullen vid fågeltornet en honfärgad 30/9 (MP) och vid Flatholmen flög en hane förbi 9/10 (DL). Arten har endast setts 10 dagar 2001-2010, alltid på våren 9/4-15/5, årets observationer är de första på hösten. Vanligen har det varit en ensam fågel, som mest 3 ex 19/4 2002.

Koltrast (67)

1/1-21/12

20-9-1 / 8-7-3 / 3-1-2 / 4-5-4

Under januari ses enstaka koltrastar vid Viken, men vid några tillfällen 10-15 ex. Där de lokalbestämds är det vid Södskärsdammen 14/1 10 ex (VA), 25/1 10 ex (TB) och 15 ex Karholmsdammen/Vg 30/1 (JM).. Att den lokal där de sågs ock-

så hyste rördrom och kungsfiskare gav givetvis många besök vilket vrider bilden. Sång först noterad Flatholmen 7/4 (UU), Vadskärsudden 28/4 2 ex (BB) och Karholmen 17/5 4 ex (BB, AH). Det var sångreviren, sista sång hördes 5/7 vid Karholmen (SF). Under hösten ses och svalas 1-3 ex på olika platser, 4 ex Ardalsberget 15/8 (MT).

Björktrast (47)

1/1-19/12

16-4-5 / 3-5-1 / 0-0-3 / 5-3-2

I Torsviken är björktrasten en vinterfågel och inte så mycket mer. Den 2/1 sågs 180 ex vid Syrhåldammen (MP), 5/1 120 ex vid Mudderdammen (MP) och 16/1 200 ex vid Södskärsdammen (JE, RE). På golfbanan fanns gröna fläckar och där sågs något tiotal i februari/mars. Den kan möjligen tänkas häcka vid Rödjeliden, där den sågs komma med mat till ungar 28/5 (MP), men sågs inte alls under sommarmånaderna. Återkom på hösten, 65 ex sågs vid Mudderdammen 12/10 (SF) och 75 ex 11/11 drog förbi Mudderdammen norrut (MO). Den siste för året sågs också vid denna damm 19/12 (MT).

Taltrast (28)

2/4-1/11

0-0-0 / 5-3-1 / 0-0-4 / 14-1-0

Ankom med 1 ex 2/4 (BB), samma datum som 2004-05 men arten har länge varit ganska tillfällig här och därför varierar datum stort, slumpfaktor ökar. Sång hördes från Karholmen 13-22/4 (UU, MP) och senare från Vadskärsudden och Ardalsberget, slutligen 21/6 också från Karholmen dungen i S kanten (EW, MJ).

Därefter sågs inte arten förrän i september, bland annat 5 ex vid Västra Renova (MP). Den 30/9 fanns minst 42 ex vid ängen och obskullen vid Gamla flygfältet (MP). Veckan efter rapporteras cirka 10 ex bl a 13 vid Gamla flygfältet 7/10 (MP) och 40 ex vid Torslandaviken (OW). Några var kvar till slutet av månaden och 1 ex sågs 1/11 vid Vadskärsudden (HT). Art har endast setts en gång förut i november här, 13/11 2005 (Lars Erik Norbäck).

Rödvingetrast (14)

1-19/1; 30/9-27/11

7-0-0 / 0-0-0 / 0-0-1 / 4-2-0

Sågs först i januari fram till 19/1 med några ex i området runt Syrhåla-Södskår, som mest 5 ex Rödjeliden 3/1 (SS). Inga rapporter om passerande vårsträck, utan först igen 3 ex vid Gamla flygfältet 30/9 (MP). Rapporterad också nu med några ex från Syrhåla-Södskår fram till 27/11 (MP), dessutom en rapport om 25 ex i Torslandaviken (OW).

Dubbeltrast (4)

1 ex vid Mudderdammen 1/4 (MP), 1 ex 3/4 Torslandaviken (OW), dessutom höstobservationer av 4 ex vid Obskullen Gamla flygfältet 30/9 (MP) och en vid Södskärsdammen 9/10 (MP).

Gräshoppsångare (1)

Årets enda observation var 1 ex vid Flatholmen 30/4 (BS, KS).

Sävsångare (10)

2/5-11/9

0-0-0 / 0-9-0 / 0-0-1 / 0-0-0

En sävsångare hade ett spelställe i en björk 100 meter söder om Vadskärsudden i en björk och hördes sjunga 13/5 (OW), kanske samma som sjöng 2/5 (JM). Från denna udde kom de flesta observationerna men sång från 2 ex hördes också i vassen vid Södskärsdammen 31/5 (GH). Detta är enda gången som fler än 1 ex svalas, arten finns ytterst sparsamt här. Enda höstobservationen gjordes 11/9 (HB).

Kärrsångare (12)

13/5-27/8

0-0-0 / 0-11-10 / 0-1-0 / 0-0-0

Sång hördes på flera platser men rapporterades lite sporadiskt. Undantaget var den inventering som gjordes 8/6 och gav 6 sjungande hanar: mellan Karholmen och modellflyget, vid Västra Renova, Rödjeliden, Syrhåladammen samt 2 hanar vid Mudderdammen längs vallen (MO). Tillkommer

säkert något par då 4 sjungande rapporteras från gamla flygfältet 16/6 (BG). En höstobservation vid Vadskärsudden 27/8 (MP).

Rörsångare (71)

27/4-17/10

0-0-0 / 4-27-13 / 14-9-3 / 1-0-0

Den första för året noterades 27/4 vid Vadskärsudden (IB, DB). Rapporteras med några sjungande här och där, 109 sångobservationer under säsongen, som mest 2 sj Gamla flygfältet 20/5 (MP, MR), 3 sj Syrhålakanalen 21/5 (MP), 5 sj Karholmsdammen från Mudderdammen upp till svalhögarna (MP). Den 28/5 3 sj Syrhåladammen (MP), Karholmen 3 sj 13/5 (JS), Gamla flygfältet 3 sj 11/6 (MT), Vadarstranden 13/5 2 sj (JS), Vadskärsudden 23/5 3 sj (JM), Södskärsdammen 2 sj 24/5 (CW).

Den 26/5 inventerades delar med resultatet 4 ex kring Vadskärsudden, 2 ex Södskärsdammen, 3 ex Syrhåladammen och minst 6 ex längs vallen (MO). Summeras detta blir det totalt minst 31 sjungande hanar (Gamla flygfältet 3, Karholmen 3, Mudderdammen-Svalhögarna 5, Syrhåladamm 3, Syrhålakanal 3, Södskärsdamm 2, Vadarstrand 2, Vadskärsudde 4, "vallen" 6). Samma summering 2009 gav 39 ex. De skattningar som förekom för antal par vid Torslandaviken landar som mest på 10 ex, och utan en ordentlig samtidig totalinventering av hela området är det säkert omöjligt att få några realistiska uppfattning om beståndet. Efter häckningssäsongen sågs mest enstaka rörsångare fram tills den siste sågs 17/10, en 1K fågel (OW).

Trastsångare (12)

23/5-5/8

0-0-0 / 0-6-3 / 2-1-0 / 0-0-0

Vadskärsudden, 1 ex sjöng i vassen vid grusplanen. Sjöng flitigt under den tid jag var där (DG). Hördes oftast i vassen vid sydvästra delen av udde fram till 10/6, senare vid Syrhåladammen 13/6 (ANY, DN). Den 17/9 hördes ett par rejäla krax från vassen i hörnet vid pumphuset. Inget mer hördes trots en stunds väntan, men det är väl inte otroligt att trastsångaren är kvar i viken (JS). Hördes vid Karholmen 24/7 (LE) och kraxade några

gångar i SO delen av Karholmsdammen samma dag (BB). Sista gången 5/8 vid Karholmsdammen i SV (MP).

Härmsångare (3)

Pumphuset, 1 ex (MP), sedan sång vid Rödjeliden 13/6 (MT) och Karholmen 23/6, de platser där arten noterades detta år. Arten ses numera med 1-3 gånger per år, huvudsakligen i maj/juni.

Ärtsångare

26/4-11/9

0-0-0 / 5-12-2 / 0-2-2 / 0-0-0

Förstaobs 26/4 (HT), sedan hördes sjungande fåglar vid Vadskärsudden 2 ex 7/5 (MP), 3 ex Södkärnsdammen 10/5 (IN), 1 ex Rörskär 14/5 (IS), 2 ex Karholmen 17/5 (BB, AH), 1 ex Flatholmen 17/5 (JM) och 1 ex Gamla flygfältet 28/5 (MP). Detta ger minst 10 revir i hela området. I ett meståg sågs 1K 27/8 vid Vadskärsudden (MP). Den siste för hösten sågs 11/9 (OW).

Törnsångare (51)

29/4-11/9

0-0-0 / 2-23-13 / 3-8-2 / 0-0-0

Flera försök att beräkna antalet törnsångarrevir gjordes; 66 sångnoteringar finns med angivande av lokal. Det maximala antalet sjungande hanar har här adderats, en diskutabel metod som ändå ger en provisorisk bild i avvaktan på mer systematiska häckfågelkarteringar.

Resultat: Ardalsberget 1 ex 23/5 (JM), Flatholmen 3 ex 16/5 (EW, JN, LA), Gamla flygfältet 3 ex 11/5 (PS), Karholmen 5 ex 17/5 (BB, AH), Mudderdammen Boh 4 ex 18/5 (TK), d:o Vg 3 ex 17/5 (JM), Rörskär 2 ex 16/5 (EW, JN, LA), Syrhålskanalen 1 ex 16/5 (EW, JN, LA), Södkärnsdammen 4 ex 17/5 (JM), Torsholmen 4 ex 17/5 (JM), Vadarstranden vallen 7 ex 13/5 (JN), Vadskärsudden 6 ex 12/5 (LB), Ö Renovadeponin 3 ex 23/5 (JM).

Summa 47 sjungande hanar. Det torde ligga något i omdömet 5/6 törnsångare 25 ex Torlanda-viken "Otroligt många, måste vara en optimal biotop för denna" (OW), men de tycks alltså vara ungefär dubbelt så många. Få

observationer gjordes av fullbordad häckning men 1K sågs 20/6 (SOM, KM). 2 ex i meståg på Vadskärsudden 27/8 (MP).

Trädgårdssångare (18)

13/5-11/9

0-0-0 / 0-7-4 / 5-0-2 / 0-0-0

Anlände och sågs först 13/5 då en skuggsjöng vid vallen intill hamnskjulen (JN, SS), därefter ett flertal sångobservationer på tiotalet lokaler 13/5-4/6, oftast bara en i taget. Sen sångare 14/7 då 3 ex sjöng dels vid parkering Vadskär, dels på vägen ner till Södkärnsdamm (SF, BA). Sista två sångare 21/7 (SF).

Svarthätta (47)

24/4-26/10

0-0-0 / 7-18-3 / 4-2-4 / 9-0-0

Första 2 sågs 24/4, sjungande (OW), sedan sågs enstaka men också 20 ex Vadskärsudden 30/4.

Sammanställning av max antal sångrevir på olika lokaler visar följande:

Karholmen 3 ex 1/5 (LN)

G:a flygfältet 2 ex 4/5 (MP)

Vadskärsudden 2 ex 5/5 (BB)

Ardalsberget 1 ex 6/5

Rörskär 1 ex 12/5 (LB)

Flatholmen 1 ex 16/5 (EW, JN, LA)

Södkärnsdammen 1 ex 17/5 (JM)

Torsholmen 1 ex 17/5 (JM)

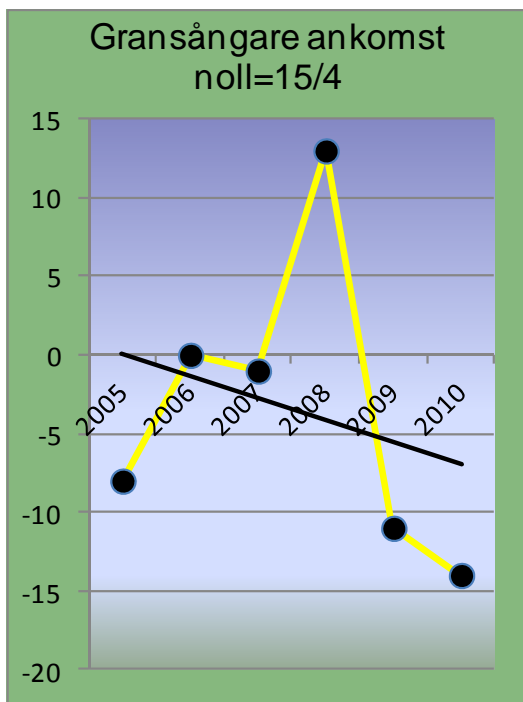
Ger tillsammans minst 12 revir. Några uppgifter avviker starkt från mönstret med några få revir på varje lokal: Karholmen 17/5 8 ex sång (BB, AH) och Torsholmen 13/5 50 ex mycket gott om sångare i träd och buskmarken söder om backsvalekolonin, framförallt svarthättor (SS). Kan tänkas vara tillskott av rastande fåglar. Sista sångnotering 3 ex 24/7 (LE). En del observationer under hösten, bland annat i meståg på Vadskärsudden 5 ex 9/10 (MP).

Grönsångare (4)

29/4-13/5

0-0-0 / 2-2-0 / 0-0-0 / 0-0-0

Inte lätt för grönsångare att hitta lämpliga lokaler på denna skoglösa plats, men några rastande ef-

ter ankomsten och såg sig om på Vadskärsudden 29-30/4 (BK, CJ, MP) och vid Karholmens pump-
hus 1/5 (MP, OW) och skogsdunge vid fågeltornet
13/5 (SS, MP). Den senare datum sågs också
grönsångare på så udda lokaler som Flatholmen
(PL, AW) och vid Torsholmen (SS) vilket antyder
att det var tillfälliga rastare. Sedan sågs inte arten
mer här detta år.

Gransångare (51)

1/4-17/10

0-0-0 / 21-17-4 / 2-0-7 / 10-0-0

Anlände i vanlig ordning långt före sin frände
lövsångaren: 1/4 1 ex Södkärsdammen, sjöng
några strofer (HT) vilket är det tidigaste arten sets
här men det har skett en gång tidigare, år 2002
(Magnus Unger). Som hos många andra
småfåglar har ankomsten förskjutits bakåt i tiden,
på de senaste fem åren med kanske en vecka
men variationen är våldsam mellan åren. Det som
mäts här är ju inte ankomsten utan upptäckten av
den ankomne.

Sedan dröjde det bara några dagar så
fanns den lite varstans i Viken: 2-3 ex Gamla
flygfältet pumphuset 3/4 (MP), samma dag
beräknades 15 ex i hela Viken (OW). Tio sångrevir
finns redovisade från 9 lokaler - inte mer än en
fågel per lokal utom för Karholmen. För hösten
redvisas lite större förekomst vid Torsholmen med

5-15 ex 1-11/10 (MR). Sista för hösten 17/10 3 ex
(OW). En sibirisk gransångare rapporterades vid
Södkärsdammen 15/10 (HT).

Lövsångare (54)

20/4-7/10

0-0-0 / 10-21-6 / 4-6-5 / 2-0-0

Premiär vid Karholmen 20/4 då 1 ex sjöng,
följande dagar 1-2 ex rapporterade tills 26/4 då 5
ex sjöng vid Vadskärsudden (SF), samma plats
28/4 10 ex (BB), liksom 30/4 30 ex "riktigt bubblad
i öronen" (MT). Samma dag överallt där det fanns
buskage eller träd, samtliga sjöng, sannolikt
huvuddelen rastande förbifyttare (SF). Den 1/5 40
ex i Torstrandaviken (OE) oh fortfarande 20 ex vid
cvadskär 2/5 (LB).

Sedan följde en period av sjungande
lövsångare både här och var, 10 ex Vadskärs-
udden 12/5 (LB) och 10 ex Karholmen 17/5 (BB,
AH) medan en noggrann redovisning 16/5 av antal
sjungande på 5 andra lokaler visade på 7 ex (EW,
JN). En annan beräkning visade på 20 revir vid
Torstrandaviken 15/5 (OE). Höstobservationer
gjordes 5/8 av lövsångare i Karholms-uddens
tågvegetation av 30 ex, både ad och 1k (MP).
Några lite mindre ansamlingar sågs senare och
flera gånger sågs den i meståg. Den siste för året
sågs här vid Torsholmen 7/10 (MAR).

Kungsfågel (10)

23/1-11/6; 1/10-28/11

1-0-0 / 1-1-1 / 0-0-0 / 4-2-0

Vinterobs av ensam fågel vid Södkärsdammen
23/1 (HB, VB) inledde, sågs under våren ett fåtal
gångar: dels 19/5 sjungande vid Flatholmen (SF,
HHA) och 11/6 vid parkeringen Vadskärsudden
(MP). Sedan kom ett uppehåll sågs därefter 1-
9/10 med 5-10 ex vid Torsholmen (MR, OW), slut-
ligen ensamma fåglar två gånger i november.

Grå flugsnappare (10)

9/5-11/9

0-0-0 / 0-5-0 / 0-1-4 / 0-0-0

Ensam fåglar sågs på vitt skilda ställen i Tors-
landaviken med 1-2 ex, under häckningstid var de
få observationerna koncentrerade till norra delen

av reservatet runt Vadskär-Syrhåla. Den 27/8 åter sågs arten plötsligt på flera platser efter tre månaders uppehåll. Dels sågs 1 ex vid Karholmen och 2 ex vid Småbåtshamnen på morgonen (PH), lite senare på förmiddagen 1 ex i trädridan på vallen mellan Karholmsdammen och Mudderdammen (SS) och samtidigt 1 ex i ett meståg på Vadskärsudden (MP). Den 4/9 rapporteras 4 ex från Torslandaviken (OW).

Svartvit flugsnappare (5)

13/5-4/9

Vårens första sågs vid Torsholmen 13/5, en hane (SS) och en sjöng vid Karholmsudden 16/5 (TK). En honfärgad fågel sågs i ett meståg letande mat vid Vadskärsudden 27/8 (MP).

Skäggmes (32)

1/1-26/3; 14/10-21/12

20-4-1 / 0-0-0 / 0-0-0 / 2-3-2

Sågs regelbundet under januari vid Syrhåladammen (32 obs) och Syrhålaakanalen (27). Antalet låg i båda lokalerna på 10-15 ex även om de högre antalen ofta noterades i kanalen eftersom det var där som fåglarna var lättare att se. Största antalen var 17 ex i Syrhålaakanalen 1/1 (MP) och 3/1 (PK).

Den 28/1 fanns 15 ex i Syrhåladammen, en flock, både hanar och honor. De sågs först på nära håll vid dammens utflöde intill Hjärtholmsvägen. Senare under förmiddagen hördes flocken i dammens SO-del. Två gånger såg jag dem flyga öppet mellan vassruggar och kunde då räkna dem till 14 resp. 15 ex (UU).

Sista obsen av denna vinterflock gjordes 7/2 12 ex i Syrhåladammen (HZ). Följande dagar sågs endast några få fåglar och därefter ett långt uppehåll tills en hane sågs i Syrhålaakanalen 26/3 (SS, JO, EO). Därefter sågs inte arten under hela våren.

Återkom till Viken 14/10 då 3, möjligen 4 ex fanns vid Syrhåladammen (MP). Det var också här de sågs senare, bl a 9 ex 7/11 (LN). Tycktes vandra vidare ut i Viken: 9 ex 10/11 i västgotakanten av Karholmsdammen (BK) och 10 ex samma dag Vadskärsudden (HT). Är det kanske så att de häckar längst in i Syrhåladammen och därför försvinner under sommaren? Fortsatt observerades

minst 2 ex i Syrhåladammen vid några tillfällen, men den 21/12 hade 3 ex nått fram till Karholmen och sågs i vassen vid pumphuset (TK, BB).

Stjärtmes (1)

Årets enda observation av denna näpna art gjordes 31/1 då 3 ex flög förbi Östra Renovadeponin (TW). Januari är månaden med de flesta stjärtmesdagarna, 15 av 41 totalt.

Entita (3)

Sällsynt gäst i dessa öppna marker, detta års samtliga i maj: 6/5 locklåte (MR), 15/5 1 ex vid Rödjeliden (JS), och 28/5 2 ex födosökande vid samma lokal (MP).

Blåmes (54)

1/1-21/12

11-4-1 / 6-5-3 / 3-3-4 / 7-4-3

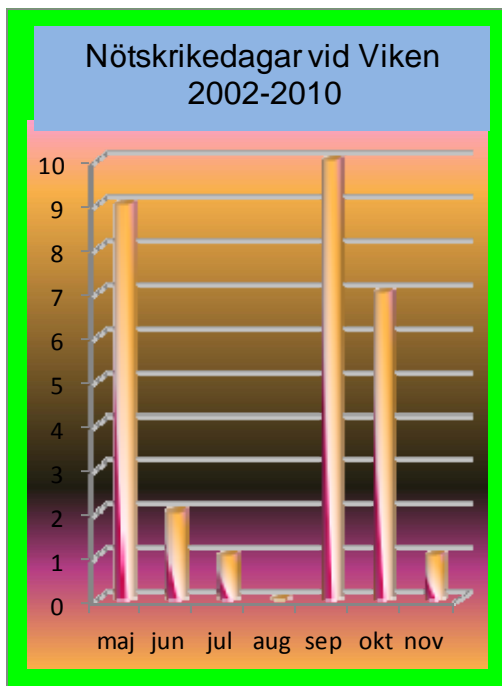
Närvarande hela året men i blygsamma antal, med några undantag: 4/1 10 ex i Västgotadelen av reservatet (EW, LA), 28/1 2 ex tillsammans med skäggmesar i SV Syrhåladammen (UU). Den 21/3 hördes sång på nordsidan av Karholmen (UU). Ingen häckning rapporterad, få holkar kan vara orsak, men unga blåmesar ger sig ut på vandring: 1K sågs 13/6 vid Rödjeliden (MT) och vid Karholmsdammen 13/8 (PB). Den 3/10 flög en flock med 15 ex förbi (TK) och 21/12 sågs slutligen 10 ex leta mat vid Gamla flygfältet (TK).

Talgoxe (54)

1/1-21/12

9-6-2 / 9-7-3 / 2-2-4 / 5-4-1

Årets 59 svalade obsar fördelas över många lokaler, 11 av dessa vid Karholmen där sjungande fågel hördes redan 12/2 (UU). Här sjöng den senare vid flera tillfällen under våren men också vid Småbåtshamnen 20/3 (JE), Risholmen 27/4 (PB, PJ) och Vadskärsudden 5/5 (BB). Den 11/6 sågs en 1K fågel vid Gamla flygfältet (MT) och 2 ex 24/7 vid Karholmen (LE). Lite större grupper sågs under året på golfbanan 6/2 (TK), Vadskärsudden 3/9 (SF) och förbiflygande Södskärsdamm 24/10 (JN).

Nötväcka (2)

Denna trädberoende fågel är en raritet vid skogfattiga Torsviken och ses inte ofta här. Den sågs två gånger i maj, bland annat vid Rödjeliden 28/5 med 3 ex (MP). Arten är tidigare svalad 5 gånger vid Torslandaviken, 2005 med utflugnen kull (NA), 2008 med 2 ex Flatholmen 3/8 (MP) och 2009 lockläte vid Rödjeliden (JS).

Törnskata (12)

13/5-11/9

0-0-0 / 0-5-2 / 0-4-1 / 0-0-0

En hane ankom till Torsholmen 13/5 (SS) vilket ligger exakt på medeldatum för artens ankomst hit de tio senaste åren, den har ofta kommit 16-21/5 men några år redan 1/5. Årets 18 obsar på törnskata fördelades ganska jämnt över 9 lokaler och inga direkta tecken på häckning förelåg. Visserligen svalas dels 2 1K-fåglar vid Mudderdammen 3-6/8 (BB, LN) och en familj rapporteras 6/8 (HB, VB). Den 14/8 ses adult hona och 2 1K vid Södskärsdammen (MP). Slutobsen gjordes 11/9 vid golfbanan (MO).

Varfågel (10)

6/6; 23/9-23/12

Ett remarkabelt sommarfynd om rök godkänner det gjordes vid Östra Renovadeponin 6/6 (JL, NF) - enda sommarfynd i rapportområde Göteborg. Övriga observationer vid Vadarstranden och Södskärsdammen. Dels 23-30/9 öster om fågeltornet, hörs och syns hela tiden (MP). Dels 7/10 1 ex aktivt jagande, på marken och i luften, troligen efter sländor (PK) och 12/10 1 ex vid NV delen av Södskärsdammen, ängen vid info.-tavlan (HT). Senare observationer gjordes vid Mudderdammen 11/12 (EF, BS, SK) och 21/12 (BK), vid Vadskärsudden 19/12 (MT) och Södskärsdammen 23/12 (LB).

Nötskrika (6)

3/4-28/11

0-0-0 / 2-2-0 / 0-0-0 / 1-1-0

Vill man se denna kråkfågel vid Torsviken får man bege sig till norra delarna, den ses knappast ute i de mer öppna markerna: årets observationer gjordes alltså dels vid Rödjeliden 29/4 (MT) och 28/5 (MP), dels vid Ardalsberget 9/10 (MP) och 28/11 (DK). Har sedan sekelskiftet setts 0-7 dagar per år. Nästan alla av de 30 observationerna har ägt rum i maj (9), sep (10) och okt (7).

Skata (64)

1/1-21/12

16-9-1 / 8-10-7 / 2-0-3 / 2-4-2

Av 77 observationer var 37 ensamobsar och 21 parobsar. Dessutom flög 10 ex 11/1 15:25 ut mot Karholmen för övernattning (UU), den 12/2 upprepade med minst 15 ex, ansamling inför övernattning (UU). Ingen häckning konstaterad - arten har endast påvisats häcka en gång, 2006 vid Renovadeponin (Niklas Aronsson).

Kaja (45)

1/1-12/12

6-5-2 / 8-11-4 / 1-0-1 / 1-4-2

Visade måttligt intresse för Torslandaviken, 18 av årets 56 obsar var Förbiflygande. Ofta var det sannolikt frågan om förflyttning till en kollektiv övernattningsplats, vanliga på vintern. 8/1 14:45 flög 17 ex Flög in mot Göteborg i ett par mindre flockar (UU) och årets största förekomst här, 40 ex 4/12 15:00 flög lågt över Hästholmskanalen åt Ö (SF).

Råka (5)

Den 20/3 sträckte 1 ex åt NO (OW) och 24/4 sågs en 2K leta mat vid Gamla flygfältet (JHA, JS, MP, OW). 1 ex Vadarstranden 1/5 (AO). Höstobsar: en adult vid Mudderdammen 12/10 (SF) och en ad Vadskärsudden 13/10 (HT).

Kråka (85)

1/1-21/12

13-8-7 / 11-15-9 / 4-1-4 / 6-3-4

Av 119 rapporter framgick att i genomsnitt rapporterades 7 ex per gång, vanligen färre än 5 ex per dag (80 gånger), ibland var de ensamma (29) eller parvis (20). Den 12/3 nåddes högsta antalet med 100 ex på Torslanda golfbana (BB, AH). Den 5/4 ca 40 ex Karholmsdammen/Vg, Liten flock som ökade efterhand, flög runt efter östra stranden av Karholmsdammen mycket upprörda 10 meter upp i luften, drog sig långsamt söderut fortfarande upprörda, ingen uppenbar orsak kunde ses (SF). Inte något tecken på häckning. Rapporterad från alla lokaler, Södkärsdammen i topp (12 ggr), följt av Mudderdammen (9) samt givetvis det obestämda Torslandaviken (32).

Svartkråka (5)

Svartkråka upptäcktes vid Gamla flygfältet 25/4 på aftonen, visade sig fint, födosökte på ängen tillsammans med gråkråkor, kajor och starar. (MP). Kvar i samma område till 29/4 då den sågs vid Vadskärsudden (JN). Den 15/5 gjordes ytterligare en observation av 1 ex, Gamla flygfältet, flög mot Amhult (PH). I samma område har 1-2 ex setts vid flera tillfällen från 2007.

Korp (32)

1/1-11/12

9-6-3 / 3-2-0 / 2-1-2 / 1-1-2

Observerad alla månader utom juni; hälften av gångerna som Förbiflygande. Hälften av gångerna ensamma, övriga tillfällen parvis utom några tillfällen när 4 ex sågs: 15/1 vid Syrhåladammen (TJ), 25/1 vid Ardalsberget Flög tillsammans och ett par ex utförde flyktelekar. (UU), samt 11/9 vid Torslandaviken (HB, BBJ, NA, PB)

Stare (77)

1/1-12/11

6-2-13 / 10-13-11 / 5-2-2 / 11-2-0

Sedan vintern 2007 har mindre starflockor setts i Torsviken, så också i år. Den 1/1 tog 20 ex nattkvist i vassarna (MU), följande dagar sågs 30 ex vid Mudderdammen 3/1 (SS) och 22 ex i Golfbanan (PEH, JHA). Golfbanan var populär när de första flyttarna kom, 12-20/3 fanns här 2-300 ex BB, AH, PH). Spred sig sedan men fortfarande 3/5 kl 20:00 sågs 280 ex vid Karholmsdammen (PB). Sjungande fågel vid Karholmen norr om Modellflygfältet 9/5 (HH) och fågel samlande mat 17/5 (JM) antyder häckning någonstans.

Den 21/6 sågs 200 ex mest ungfåglar, flertalet drog mot S (BB). 16/7 ca 225 vid Södkärsdammen oh 50 vid Rörskår (SF). Den 24/7 kl 20:30 jagades 20 ex av en pilgrimsfalk (PNO) och 25/7 flög cirka 60 ex över Syrhålskanalen flög mot SV i några mindre flockar, skulle troligen uppsöka övernattningsplats (UU). Den 7/10 sågs 150 ex över backsvalekolonin, uppenbarligen jagande insekter (PK). 50 ex den 14/10 på nattkvist i vassen. Var sannolikt betydligt fler. Efter mörkrets inbrott droppade andra tättingar ner på samma nattkvist, kunde dock ej arta dessa (MP).

Gråsparv (4)

Den som ser en gråsparv vid Torsviken har sett en av de ovanligare fåglarna här. Årets obsar gjordes vid Mudderdammen 3/4 (MP), Golfbanan 24/4 (DG) eller en honfärgad fågel vid Södkärsdammen 206 (MO). Slutligen sågs 5 ex 4/9 (BB).

Pilfink (25)

4/1-4/11

3-1-0 / 2-7-2 / 2-1-3 / 3-1-0

Närvarande nästan hela året, ibland vid Torslanda golfbana men också på många andra ställen, med 1-5 ex utom i september då 30 ex sågs vid Rörskar 28/9 (VA, GA). Slutligen sågs 10 ex som letade mat vid Hästholmskanalen 4/11 nära Terminalvägen (HH).

Bofink (37)

3/1-7/11

1-1-3 / 12-9-3 / 0-0-6 / 1-1-0

Bristen på stora skogar kan vara en orsak till de ganska få bofinkobservationerna vid Torsviken; kan vara en orsak att i framtiden plantera lite träd för att fullkomliga denna lokal. Endast två vinterobservationer, 2 ex förbi Syrhåladammen 3/1 (MP) och en hane 9/2 (OH). Sång 20/3 vid Karholmen (PH), därefter sång vanligen av 1 ex men även 2 ex 5/5 vid Karholmen (BB), 2 ex vid Ardalsberget 6/5 (UU). Hona med bomaterial i näbben sedd 13/4 på Karholmen (UU), men inga bofinkar alls sedda mellan 21/6-3/9 märkligt nog. Sträcket uppmärksammades vid Torsviken i ringa omfattning, med 150 ex åt S 19/9 (OW), och 60 ex åt S vid Karholmdammen/Vg 8/10 (IS).

Bergfink (3)

Märkligt få observationer, sannolikt beroende på underlåtenhet att rapportera arten. Den 11/9 1 ex (HB), 23/9 6 ex sträckte S vid Vadskärsudden (MP) och 2 ex vid Karholmsdammens västgötadel 8/10 (IS).

Grönfink (75)

1/1-21/12

13-9-2 / 7-10-7 / 4-4-4 / 7-4-4

Denna art som kan förekomma i stora flockar ses bara som smågrupper vid Torsviken. Snittet är 4,8 fågellrapport. Den 12/3 räknades 10 ex (BB, AH) och 21/3 tillkom sång (BB). Sång hördes Karholmen 12/2 (UU), föda levererades till ungar vid Flatholmen 13/5 (PL, AW) och 26/5 sågs 2 pulli vid Södskärsdammen, NV hörnet. Tiggade mat av

förälder (MP). Mot hösten kom de lite större flockarna. 100 ex 17/9 vid Torsviken (BB), och 20 ex flög förbi Vadskärsudden (JN). Men även mitt i vintern kvar, 2 ex 21/12 vid Syrhålskanalen (TK).

Steglits (73)

1/1-11/12

15-4-4 / 3-4-0 / 4-6-12 / 14-6-1

Födosökte i kadbörrebestånd SO och N om vindkraftverket på Flatholmen 12 ex 3/2 (UU), vilket de hade gjort hela januari, 15 ex 16/1 i SO delen (MP), 25 ex 30/1 (HZ). Kanske tog kadbörarna sedan slut, dock sågs de efter detta mest vid Mudderdammen (6 dgr) och Gamla flygfältet (4). Sista vårobs 2 ex 21/5 vid Mudderdammen (PH). Åter 6/7 och därefter sedd ofta ett par, men 5/8 35 ex vid golfbanan, Ca. Både ad och juv. Mycket svårräknade. (MP). Vid Småbåtshamen sgs 10 ex 27/8, de flesta juvenila (PH). Den 11/9 sågs 40 ex vid Torsviken, Största flocken var på 30 ex (HB). Det framgår inte var de sågs men 22/9 fanns 20 ex på Torsholmen (JS). Det kan dock tänkas att de fanns på Flatholmen där under senhösten mer än hundratalet samlades i kadbörrefälten: 24/10 80 ex Östra sänkan. Möjligen så många som 120 ex. (MP) och 14/11 50 ex på Risholmen (AJ).

Grönsiska (10)

1/1-9/10

2-0-0 / 0-1-0 / 1-0-4 / 2-0-0

Under föråret några få ensamma fåglar i januari, lockläte vid Fågeltornet 8/5 (OB, AN). Från september ökade antalet till 30 ex 3/9 (MP), 50 ex Torsviken 11/9 (HB) och 100 ex 7/10 vid Torsholmen (MR).

Hämpling (59)

26/3-9/10

0-0-1 / 10-21-3 / 6-12-5 / 1-0-0

Årets första 3 sågs 26/3 på Rörskar (SS), första sång konstaterad 20/4 vid Mudderdammen (BD). Den 9/5 anges 10 ex i par i lämpliga häckningsbiotoper (OW). Sång hördes eller par sågs på hemmaplan på ett flertal lokaler med majoriteten i ett område från Gamla flygfältet till Södskärsdam-

men, dessutom observerad vid Mudderdammen och Rörskär. Sista sång 5/7 vid Karholmsudden (SF). Mot hösten lite flockar, 15 ex Mudderdammen 13/8 (MP), samma plats 30 ex 27/8 (SS) och 25 ex vid Golfbanan 11/9 (MO).

Vinterhämping (27)

19/1-7/4; 14/10-12/11

4-8-4 / 2-0-0 / 0-0-0 / 3-2-0

Vid Östra Renovadeponinn fanns växter som attraherade dessa finsmakare, detta var jämte några observationer vid Södskärsdammen det enda stället arten sågs på fram till mitten av februari. Antalet ökade där gradvis, från 9 ex 19/1 (SS) till 14 ex 16/2 (BB, OW). Ytterligare några obsar under våren, 10 ex på södra vallen vid Mudderdammen 26/3 (MP) och 5 ex som flög förbi Rörskär 7/4 (LR) - vårens sista obs. Höstens senhöstflockar sågs bland annat vid Mudderdammen 24/10 23 ex (MP), största antalet var 45 ex 17/10 lite ospecificerat vid Torslandaviken (OW).

Gråsiska (61)

1/1-30/12

13-3-4 / 5-7-7 / 1-0-6 / 6-7-2

Vid Mudderdammen höll ett tjugotal gråsiskor till i januari, som mest 20 ex 5/1 (MP). Därefter ofta vid Golfbanan men 6/5 sångflykt vid Ardalsberget (UU), samt några gånger 30/4-20/6 1-2 sjungande fåglar inom ett område begränsat av Vadskärsudden-Gamla flygfältet-Östra Renova. I vissa fall har dessa karakteriserats och rapporterats som brun-siskor. Den 13/9 12 ex vid Golfbanan (MP), 25 ex 31/10 Ca. Mellan Räddningstjänsten och småbåts- hamnen sågs 25 ex 31/10 (HH) och lika många vid Mudderdammen 14/11 (NAB, KST). Slutligen flög 30 ex över Syrhåladammen 19/11 (PB).

Mindre korsnäbb (4)

15/1; 7/10-7/11

1-0-0 / 0-0-0 / 0-0-0 / 2-1-0

Observerad vid Syrhåladammen 15/1 (TJ) och därefter enstaka förbiflygande oktober in i november.

Rosenfink (1)

En hona rastade vid Vadskärsudden 27/5 i dungen öster om Lagunen, lyfte sedan och flög NV (MP).

Domherre (9)

2-1-0 / 0-0-0 / 0-0-0 / 2-3-1

Mycket tillfällig gäst senhöst och vinter, med 1-4 ex. Sedd lite överallt: årets tio observationer är gjorda på nio lokaler... enda registrerade paret sågs den 24/10 vid Vadskärsudden (LR).

Lappsparv (2)

Den 9/9 drog 1 ex några varv runt Obskullen (MP) och 22/9 stöttes 1 ex på muddret. (JS)

Snösparv (3)

Flög förbi Mudderdammen 2/1 (BD), sågs vid Flat- holmen SV, vid krosskajen 16/1 och slutligen tillsammans med sånglärkor vid Torslanda golfbana (MP), i samtliga fall med ett exemplar.

Gulsparv (39)

1/1-7/11

9-2-1 / 4-9-5 / 3-2-1 / 2-1-0

Noterad i stort sett hela året, på de mest skilda platser i området; Flatholmen, Gamla flygfältet och Vadskärsudden toppar listan med 5 obsar var. Normalt 1-2 ex utom i januari, då som mest 12 ex 25/1 (TN), samt 10 ex 9/10 (OW). Sång registrerat 16 dagar 6/5-20/7 med bra spridning, sju lokaler med Vadskärsudden (3 dag), Ardalsberget (2), Rödjeliden (2) och Gamla flygfältet (2).

Ortolansparv (2)

Rastande vid Mudderdammen 24/8, Satt vind- skyddad bakom stenarna vid staketet i SÖ-hörnet. Höll nästan på att trampa på den, pep iväg i låg flykt. Hade lite obalans vid tillfället och tappad den (MP). Den 27/8 1 ex Östra lokaldelen. Hördes flera ggr, men kunde inte hittas. Trolig rastare (MP).

Sävspärv (103)

1/1-27/12

20-6-8 / 19-2-12 / 6-9-12 / 6-1-2

Övervintrande vid Södskärsdammen 1/1 (BS, KS), Mudderdammen 1/1 (MD, BJ, DS, FÅ) och Syrhåladammen 2 ex 4/1 (EW, LA) liksom 7 ex i Karholmsdammens SO hörn 30/1 (JM). Dessutom 2-3 ex i Syrhålakanal 16/1 (MP). Kort sagt: på många ställen då vassar fanns.

Stationära och sjungande fåglar rapporterade från Mudderdammen 8 ex 30/4 (MP), Gamla flygfältet 10 ex 1/5 (OW), 4 ex Karholmen 17/5

(BB, AH), 2 ex Syrhålakanal 21/5 MP, Södskärsdammen 1 ex 23/5 (DG), Vadskärsudden 3 ex 25/5 (BB), Syrhåladammen 2 ex 26/5 (NG) är några av de spridda inventeringsresultaten, totalt 30 sjungande hanar. I avvaktan på mer noggrann inventering kan det duga.

Tre 1K fågel sågs vid Vadskärsudden 11/6 (MP). Sång hördes så sent som 24/7 (LE). Även 13/8 sågs 3 1Kfåglar denna gång vid Mudderdammen. (PB). Smärre höstsamling vid Mudderdammen den 31/8 då 11 ex räknades (MP). Även senare sågs 15 ex i Torslandaviken 25/9 och 9/10 (OW).

RAPPORTER/MÅNAD

Januari	1101
Februari	321
Mars	593
April	1687
Maj	2435
Juni	805
Juli	515
Augusti	401
September	629
Oktober	476
November	340
December	142
Summa	9445